

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutra“ izdaje
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.—, po razmaš-
nih dostavljena Din 5.— mesečno.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

VELIKODUŠEN DAR NJ. VEL. KRALJA

Nj. Vel. kralj Aleksander je poklonil novi beograjski dvor za muzej umetnosti in arheologije

Beograd, 13. maja. AA. Danes so od-
prijeli 6. pomladno razstavo v prostorih pa-
viljona Cvijete Zuzorić. Svečani otvoritvi
so prisostvovali v imenu Nj. Vel. kralja
polkovnik Božić, prosvetni minister dr.
Ilija Šumenković, papeški nuncij Pelegrini,
več senatorjev in narodnih poslan-
cev, višje uradništvo, književniki, novi-
narji, umetniki itd. Ob 11. uri je razsta-
vo otvoril prosvetni minister g. Ilija Šu-
menković z naslednjim govorom:

Gospoda! Po zaslugi uglednega dru-
štva Cvijete Zuzorić nam je tudi letos bila
dana prilika, da na 6. pomladni razstavi
uživamo v delih domala vseh najboljših
naših slikarjev in kiparjev. Ta razstava
je samo ena v vrsti tolikih drugih, in vse
te razstave so samo dostojne manifesta-
cije nepretrgane intenzivnosti in nepre-
trganega umetniškega ustvarjanja. Ob-
novo našega nacionalnega političnega
življenja je kronala ustvaritev naše ve-
like nacionalne države, in kakor se vidi,
je to imelo srečen vpliv na vse udejstvo-
vanje našega naroda. Razširjenje naše
gospodarske in kulturne aktivnosti, za-
redno trajno možnost za razširjenje
obzora tudi v vseh drugih smereh, pre-
dvsam na polju umetnosti. Največji del
našega umetniškega ustvarjanja v sred-
njem veku pripada dobi, ko je cvetela
najlepša umetnost v veliki Nemanjevi
državi. L. 1904 se je vršila velika jugo-
slovska razstava v Beogradu: ni dvo-
ma, da je ta datum velikega pomena za
umetniško življenje našega naroda. Že
takrat je začela na nacionalno političnem
polju zoreti jugoslovska misel in jugo-
slovska politična aktivnost. V najhuj-
ših trenutkih svojega življenja, ko ni
imel naš narod na razpolago nikakih
sredstev za ohranitev svojega edinstva
in za napredek svoje bodočnosti, nam je

ta naš narod dal edinstven primer svo-
jega stremeljenja na polju umetnosti in
kulture: našel je izhod iz vseh težav v
umetniškem ustvarjanju, v poeziji, v
svoji narodni poeziji. Ta naš narod je
pa tudi imel v dobach svojega velikega
državnega razvoja vladarje, ki so poka-
zali na kulturnem polju isto široko poj-
movanje, ki jih je odlikovalo v vsem nji-
hovem političnem delovanju. Saj vsi po-
znamo veliko umetniško prizadevanje
Nemanjević, ki je našlo izraza v sijajnih
umetniških zadužbinah.

Okolje, kjer danes govorim, najbolje
čuti velik nedostatek naše prestolnice za
umetniško ustvarjanje in umetniško
vzgojanje množic. Naše veliko umetni-
ško in arheološko blago je raztreseno v
Beogradu po raznih in pogosto neudob-
nih prostorih. Nj. Vel. kralj, ki je zvest
Nemanjevim tradicijam in je vedno
kazal veliko zanimanje za kulturno ži-
vljenje ter podpiral umetnost, je blagovo-
lil odrediti, da se poslopje novega dvora
v Beogradu porabi za veliki kraljev mu-
zej umetnosti in starinostov; tam se bo
uredila reprezentacijska razstava naših
doslej razmetanih umetniških del. Ta ple-
menita odločitev našega vladarja bo dala
nove in pomembne pobude našemu umet-
niškemu in kulturnemu svetu. Prepričan
sem, da bo javnost sprejela ta kraljev
muzej z velikim navdušenjem in z glo-
boko hvaležnostjo. Sedaj se vrše dela za
definitivno ureditev tega muzeja, pri čem-
er bomo deležni dragocenega sodelova-
nja Nj. Vis. kneza Pavla, velikega po-
znalca muzejskih problemov, kar je
najbolje poročilo, da bo ta kraljev mu-
zej z velikim uspehom vršil svojo dvojno
nalogu: umetniško in znanstveno vzga-
janje vseh slojev naroda z ene strani,
gojenje znanosti na vseh področjih, ki so

v zvezi z muzejem, z druge strani. Naša
dolžnost je, da s hvaležnostjo podpremo
visokega darovalca v njegovih namerah.
Naše združeno prizadevanje bo brez dvo-
ma služilo naši nacionalni kulturi in raz-
voju naše umetnosti.

Ko se zahvaljujem za tako lepo sveča-
nost, mi je v veliko radost, da morem
otvoriti 6. pomladno razstavo jugoslo-
venskih slikarjev in kiparjev.

V paviljonu Cvijete Zuzorić razstavlja
80 umetnikov iz vseh krajev naše države
250 del. Sporočilo prosvetnega ministra
dr. Šumenkovića o poklonitvi Nj. Vel.
kralja, ki je že od nekdaj znan kot po-
speševatelj naše umetnosti in vseh kul-
turnih dobrin jugoslovskega naroda, so
vsi prisotni sprejeli z velikimi ovacijami
kraljevskemu domu. Novi dvor je, kakor
rečeno, po dobrotljivosti Nj. Vel. kralja
določen v bodoče kot hram umetnosti in
arheologije, predvsem pa kot središče
vseh panog našega kulturnega življenja,
ki so bile sedaj razcepljene in razmetane
po raznih ustanovah brez celotnega pre-
gleda. Za enkrat je to samo začetek ši-
rokopotezne zasnovanega načrta, ker bo
tudi okoliš novega dvora prirejen pri-
merno svojem novemu namenu. Stari
dvor bo ostal še v bodoče ohranjen za
dvorske sprejeme in slavnosti, dočim je
v načrtu na pobudo Nj. Vel. kralja dolo-
čeno, da odpade ograja okoli novega dvora
in da postane tudi park okoli njena
dostopen občinstvu.

Ta velikodušna odločitev Nj. Vel. kra-
lja bo izvala najgloblji odmev ne samo
v neposredni beograjski javnosti, nego v
najširših krogih vsega jugoslovskega
naroda, ki vidi v njej nov dokaz mace-
ske naklonjenosti našega vladarja na-
pram jugoslovske umetnosti in kulturi.

Primorje manifestira

Veličastne manifestacije Nj. Vel. kralju in Jugoslaviji ob posetu naših parlamentarcev na Jadranu

Split, 13. maja. Narodni poslanec in se-
natorji so iz Splita odpotovali v Makar-
sko. Vse vasi, mimo katerih so se pe-
ljali, so bile slavnostno okrašene, topiči
so pokali, ljudje pa so jih navdušeno po-
zdravljali in vzklikali Nj. Vel. kralju, Ju-
goslaviji in narodnim zastopnikom. Par-
nik je plul mimo Poreča in Baške vode
ter je kmalu prispel v Makarsko, kjer so
narodnim zastopnikom priredili kar naj-
svečanejši sprejem. Na obali je bilo vse
črno ljudi z zastavicami in godbo. V
imenu prebivalstva in občine je narodne
poslance in senatorje pozdravil načelnik
Barlieri. V imenu narodnih zastopnikov
se mu je zahvalil poslanec dr. Bogumił
Vošnjak. Nato so poslanci in sena-
torji pod vodstvom poslanca iz makar-
skega sreza g. Maistrovića in načelnika
Barlieria odšli v mesto. Ostali so v
njem okoli pol ure in si ga ogledali, po-
tem so se pa prisrčno pozdravljali vmi-
li na ladjo.

Parnik je nato pospešil vožnjo proti
Korčuli, kamor je priplul kmalu po 7. uri.
Pri tem je vozil mimo Smokvica, rodnega
kraja predsednika senata g. Tomašića,
kjer je zbrano prebivalstvo posebno na-
vdušeno pozdravljalo narodne zastopnike
in burno vzklikalo Nj. Vel. kralju, kra-

ljevskega domu in veliki Jugoslaviji. Na
Korčuli je narodne zastopnike pozdravila
in sprejela velika množica ljudi z godbo
na čelu. Poslance in senatorje je pozdra-
vil načelnik Arneri z dobrodošlico. Odgo-
voril mu je narodni poslanec dr. Stojadi-
nović. Ko so se gostje poslavljali od go-
stoljubnega otoka, jih je spet sprejela
burja navdušenja.

Davi ob 4. je parnik odplul s Korčule
proti Dubrovniku.

Dubrovnik, 13. maja. Narodni poslanec
in senatorji so prispeli v gruško luko da-
vi ob pol 8. V pristanišču je zastopnike
naroda pozdravil načelnik mesta senator
dr. Mičić z zastopniki mestnih oblasti.
Uradnega sprejema ni bilo, ker bo šele
popoldne v Dubrovniku samem.

Dopolodne so si narodni poslanec in se-
natorji ogledali mesto in njegove znamen-
itosti. Pri obedu na ladji je svirala du-
brovniška mestna godba. Ob 14. so se po-
slanci in senatorji odpravili iz Dubrovni-
ka na Lopud s parnikom »Šipane«.

Popoldne je posebna deputacija naro-
dnih poslancev in senatorjev odšla k sa-
služenemu narodnemu delavcu škotu dr.
Ucelinju.

Z Lopuda je parnik odplul ob 16. na bo
v Dubrovniku ob 17.30.

Nov uspeh JNS

Pri ponovnih občinskih volitvah v metliški okolici je Jugoslovska nacionalna stranka pomnožila svojo moč

Metlika, 13. maja. Danes so se vršile
ponovne volitve v občini Metlika-okolica,
ki je po številu prebivalstva ena največ-
jih v Beli Krajini. Prejšnje volitve dne
16. oktobra je upravno sodišče razvelja-
vilo in zato so se danes ponovile. Zaved-
no nacionalno prebivalstvo je šlo tudi to
pot odločno v boj ter je v polni meri iz-
vršilo svojo dolžnost. Z narodnimi za-
stavami na čelu so prikorakali zjutraj
napredni volilci in strnjene vrste na
obe volišči, mnogi pa so se pripeljali na
vozovih, ki so bili okrašeni z zelenjem in
narodnimi zastavami.

Volilnih upravičencev je bilo 1358, gla-
sovalo jih je pa 877. Oddanih je bilo za
nacionalno listo, katere nosilec je bil g.

Martin Bajuk, član banovinskega sveta,
523, za opozicijo g. Nemanica pa 254. Iz-
med 24 odborniških mest je dobila na-
cionalna lista 22, Nemanica pa 2.

Volitve so potekle v sijajnem razpolo-
ženju nacionalnih ljudi, ki so tudi sedaj
kljub hudim gospodarskim razmeram,
glasovali spontano za nacionalno listo in
s tem manifestirali tudi za njene ideje.
Zvečer se je zbralo kmetsko prebivalstvo
iz okolice, pa tudi mestno prebivalstvo,
ter priredilo g. Bajuku prisrčne ovacije.
Nosilec kandidatne liste in narodni po-
slanec Dako Makar sta se volilem pri-
srčno zahvalila za izraženo zaupanje ter
apelirala na prebivalstvo, da vedno osta-
ne pod zastavo nacionalne stranke.

Novo posredovanje Italije

Mussolini pristaja na zahteve po jamstvih, če Francija sprejme njegov razorožitveni načrt in prizna nemško enakopravnost

Pariz, 13. maja. 6. V pariških politič-
nih krogih se siri govorice, da neme-
ra italijanska vlada ponovno sproži
novo pobudo v razorožitvenih pogajanjih.
Italija bo skušala znova posredovati med
Nemčijo in Francijo. Listi menijo, da je
Mussolini pripravil sprejeti znaten
del francoskih zahtev po jamstvih, zato
pa zahteva, naj Francija v celoti sprejme
njegov razorožitveni načrt, po katerem
naj bi velesile nekoliko skrcile svoje ob-
orožene sile, Nemčiji pa priznala ena-
kopravnost v oborožitvi. Splošno sodijo,
da Barthou tudi tega italijanskega pre-
dloga ne bo sprejel.

O misliji nemškega razorožitvenega de-
legata Ribbentropa v Londonu piše »L'In-
formation«, čigar glavni urednik Fernand
de Brinon ima dobre osebnostne zveze z njim,
med drugim:

Hitler ima hude notranje politične bo-
je na raznih področjih. Zapletljivi v raz-
orožitvenem vprašanju so se tako po-
ostrili, da skuša najti državni kancelar
pot k sporazumu. Ribbentrop je sondiral
teren v tej smeri, zdi pa se, da ni imel
nobene uspeha.

Znani francoski vojaški strokovnjak
general Bourgeois, ki je obenem senator
za zgornje-rensko ozemlje alžalskega de-
partementa, je objavil pregled sedanjega
stanja nemške oborožitve. Bourgeois pri-
pominja izrecno, da podajajo te številke
o stanju vojaštva in materiala samo del-
no sliko nemške oborožitve, ki je v res-
nici mnogo večja. Pri tem ugotavlja, da
more Nemčija v primeru vojne takoj po-
slati v boj 25 do 30 divizij po 15.000 moč.
Vsaka teh divizij je najmoderneje oboro-
žena s strojnimi, lahimi in težkimi to-

povi, oklopnimi avtomobili, letali itd. Po-
veljiki višjih in nižjih činov bodo vzeti
iz militariziranih policijskih oddelkov in
narodno-socialističnih napadnih in ob-
ramnih formacij, ki štejejo sedaj 1 mi-
lijon 200.000 moč ter so razdeljene v če-
te, polke, brigade in divizije. Njihova
vojna oprema bo letos kompletna. Iz teh
formacij se bodo ustvarili posebni kadri
za približno 30 obmejnih zborov, ki imajo
izključno nalogo, zagotoviti mobilizacijo
v lastni državi ter motiti mobilizacijo
soprotnika. O oboroževalnem delu nem-
ške vojne industrije poroča Bourgeois, da
je pod nadzorstvom vojaških uradov. Ze-
lo veliko je tudi število vojaških pilotov.
Bilo je ugotovljeno, da je bilo l. 1932 iz-
vežbanih ni manj kakor 300 letalcev.
Nemčija namerava postaviti še nadalj-
njih 100 divizij ter v to svrhu zopet uve-
sti splošno vojaško dolžnost.

London, 13. maja. d. Reuterjev urad
sporoča o uspehu Hendersonovega obiska
v Parizu, da je več kot dvomljivo, ali je
mogel Eden ponuditi francoski vladi
jamstva za varnost, kakršna smatra
Francija za potrebna. Francoska vlada
zahteva, da se vprašanja oborožitve na
kopnem, na morju in v zraku ne smejo
ločiti, ker jih smatra kot nerazdružljiva.
Kakor zatrjujejo, Barthou ni govoril o
možnosti, da bo Francija zahtevala pre-
iskavo nemške ponovne oborožitve. Hen-
dersonov obisk je bil vsekakor francoski
vladi dobrodošel kot prilika, da ponovno
pojasni svoje stališče, vendar pa ni mogo-
če pripomogel k Hendersonovim potku-
som, da bi rešil razorožitveno konferen-
co.

Amerika proti svojim dolžnikom

Washington, 13. maja. AA. Ameriška
vlada je sporočila svojim dolžnikom, da
pristaja glede na 15. junija zapadli obrok vo-
jnih dolgov na delno plačilo, toda kljub te-
mu bodo za njene dolžnike veljale določbe
Johnsonovega zakona, ki prepoveduje vsa-
ko finančno transakcijo z državami, ki ne
bi popolnoma izpolnile svojih obveznosti
nasproti Washingtonu.

Ameriška žitna letina ogrožena

Washington, 13. maja. d. Kmetijski mi-
nister Henry Wallace je izjavil, da Ameriki
ne grozi nevarnost lakote, čeprav bo za-
radi dolgotrajne suše letošnja pšenična že-
telo zelo trpelo. Po vseh s srednjega za-
pada uničujejo neugodne vremenske razme-
re vsak dan na milijone bušljev pšenice.
Okoliščine za pomladansko žetev so vsak
dan slabše in so po katastrofalni slabi letini
l. 1894. doslej najslabše. Sedaj ima Ame-
rika še 260 milijonov bušljev presežka iz
prejšnjih žetev.

Volitev predsednika ČSR

Praga, 13. maja. d. Ministrski predsednik
Malypeter je poslal članom poslanske zbor-
nice in senata povabilo na skupno sejo, na
kateri se bo vršila volitev državnega pre-
sednika. Seja je sklicana za 24. maja ob 9.
dopolodne na Hradčanih. Na dnevnem redu
je najprej volitev predsednika republike,
nato pa njegova zaprisega.

Ugrabitev petrolejskega magnata

London, 13. maja. AA. Iz Los Angelesa
poročajo, da je policija organizirala zasle-
dovanje dveh razbojnikov, ki sta ugrabila
bogatega petrolejskega magnata Ullitza.
Ugrabila sta ga pred očmi mnogih gostov
pri sprejemu, ki ga je priredil bogati Ame-
ričan. Sredi najlepšega razpoloženja sta
vdrli razbojnika v dvorano, odvedla mi-
ljonarja v avtomobil, ki je spodaj čakal, in
izginila.

Pomoč za rudarske rodline v Kaknju

Sarajevo, 13. maja. d. Odbor za pomoč
rudarjem poročeničnim rudarjem v Kaknju
je zbral doslej 606.141 Din.

Rumunski in turški zunanji minister v Beogradu

Beograd, 13. maja. p. Jutri prispe v Beo-
grad rumunski zunanji minister skupno s
turškim zunanjim ministrom Tevfikom
Ruždi bejem.

Mladinska organizacija JNS

Beograd, 13. maja. p. Tajništvo glavnega
odбора Jugoslovske nacionalne stranke je
objavilo naslednji komunikacije:

Vodstvo JNS je imelo dne 11. t. m. se-
jo, ki je trajala od 10. do 14. Pod vod-
stvom predsednika stranke g. Nikole Uzu-
novića je razpravljalo razen o delu v stran-
skih organizacijah tudi o poročilih sreskih
in občinskih organizacij v zvezi z izdano
okrožnico ter o političnih zborovanjih. —
Sklenilo je opozoriti tudi na naslednje:

1. Izvedeli smo, da se v mnogih krajih
porajajo omladinci pod raznimi imeni.
Zaradi tega smatramo za potrebno, da ob-
javimo, da je omladinec naše stranke samo
oni, ki je pod zastavo »Omladine JNS«.
Vse druge omladinske organizacije ne pri-
padajo naši stranki, čeprav bi bila v nji-
hovem nazivu tudi beseda »jugoslovske«.

2. Vodstvo stranke je definitivno spreje-
lo statute »Omladine JNS«, ki jih bo tajni-
štvo glavnega odbora v kratkem razposlalo
vsem strankinim organizacijam.

Obsodba vohuna

Beograd, 13. maja. AA. Državno sodišče
za zaščito države je imelo javno razpravo
proti Zarku Vasiću zaradi vohunstva v ko-
rist neke tuje države. Sodišče je Vasića
obsojilo na 10 let ječe in trajno izgubo
častnih pravic.

Pojasnilo glede šolnine

Beograd, 13. maja. AA. Po pojasnilu fi-
nančnega ministra se od 1. aprila 1934 ne-
plačana šolnina poravnava po določbah za-
kona, oziroma tar. št. 318. a takšne tarife,
ki velja v trenutku, ko se šolnina plača,
ne pa po zakonu, ki je veljal ob vpisu. Če
je bila šolnina pravilno plačana po prejš-
njih zakonskih določbah, se smatra, da je
šolnina pravilno paravana, čeprav je se-
daj veljavna šolnina večja.

Kongres samoupravnih hranilnic

Beograd, 13. maja. p. V Beogradu bo 20.
t. m. dopolne prvi kongres Zveze samo-
upravnih hranilnic kraljevine Jugoslavije,
popoldne pa kongres Zveze slovan. hranilnic,
v kateri so včlanjene češkoslovske, poljske
in ugoslovne hranilnice. Oba kongresa
se bosta vršila v dvorani beograjskega ob-
štinskega doma.

Obsodba zaradi ponarejanja žel. vozniških listov

Novi Sad, 13. maja. n. V petek je bila raz-
glašena sodba v procesu zaradi ponareja-
nja željezniških vozniških listov. Bivša bla-
gajničarka na novosadski željezniški postaji
Katarina Dejanović je bila obsojena na
5 let ječe in izgubo državne službe. Ostala
dva obtožena Božidar Debrancevič in M.
Galamboš sta bila oproščena.

Ali si že član „Vodnikovih družbe“?

Trgovski kongres v Skoplju

Zakonodaja naj se preuredi za zaščito domačih producentov in trgovcev

Skoplje, 13. maja. Včeraj dopoldne se
je v Skoplju v Oficirskem domu pričel
kongres trgovcev iz vse države. Zvezo tr-
govcev za dravsko banovino zastopa g.
Josip Kavčič iz Ljubljane.

Trgovci so na kongresu predvsem ze-
lo ostro nastopili proti kartelom. V ob-
sežni razpravi so govorili naglašali, da
so se znašli trgovci zaradi kartelov, pa
tudi zaradi padanja kupne moči konzum-
mentov v obupnem položaju. V veliki me-
ri jim je škodila tudi ukinitve kreditov
in tesaviranje denarja, posebno hudo pa
jih je posledno prizadelo poslednje mni-
žanje dohodkov državnega uradništva, ki
je bilo dosej njihov glavni konzumant.
Na kongresu so izrazili željo, da bi sto-
pili v tesnejše stike z obrtniki in in-
dustrijci. Posamezni govorci so tudi po-
udarjali, da se industrija v Jugoslaviji
razvija razmeroma v zelo ugodnih okoli-
ščinah. Zaščiten je s carinami in drugi-
mi takimi privilegiji. Ugotovili pa so, da

je industrija v pretežnem delu v rokah
tujega kapitala, ki je povrh vsega ne do-
dovoljuje z majhnimi dobički, marveč iz
spekulativnih razlogov ustvarja kartele in
tako uprugaša trgovino in obrt.

Obirno so se bavili tudi z načrtnim
gospodarstvom. Ugotovili so, da je tako
gospodarstvo pri nas možno in potrebno.
Na današnjem zborovanju je bila na
predlog predsednika poslana Nj. Vel.
kralju vdanostna brožavka, ki so jo vsi
prisotni sprejeli z živahnimi odobrava-
njem in ovacijami kraljevskemu domu.

V resolucijah, ki so bile sprejete po
obširnih referatih in razpravah, se na-
vajajo razne želje našega trgovanja,
predvsem pa po odpravi kartelov, po za-
ščiti domače produkcije, po reformi raz-
nih davčnih dajatev na pravičnejši so-
razmerni podlagi, po prepovedi krošnjar-
stva, izveščanja hišne obrti, v prvi vrsti
pa, da se ne priznava tujcem privile-
giji pred domačini.

Izmenjava dvolastniških posestev na madžarski meji

Kapošvar, 13. maja. p. V smislu sporazu-
ma med Jugoslavijo in Madžarsko, je bila
danes izvršena izmenjava vseh dvolastniških
posestev na jugoslovensko - madžarski meji
v Kapošvaru in okolici. V bodoče v tem
erezu ne bo več posestnika, ki bi imel svoje
njive, vrtove in vinograde na drugi strani
meje. Izmenjavi posestev je prisostvovala
kontrolna jugoslovska - madžarska komi-
sija.

Trošarina na cementne izdelke

Beograd, 13. maja. p. Na osnovi čl. 48
zakona o državni trošarini je finančni mi-
nister določil, da se pobira na predmete, iz-
delane iz cementa, trošarina v višini 10.8
Din za vsakih 100 kg. Ta trošarina se mo-
ra plačati takoj pri uvozu.

Iz zdravstvene službe

Beograd, 13. maja. d. Minister za socialno
politiko in narodno zdravje je imenoval za
rednega člana sanitetskega sveta dravske
banovine v Ljubljani dr. Hugona Robića.
Šefa oddelka za spolne bolezni bolnišnice v
Mariboru, in sicer na mesto pok. dr. Frana
Jankovića.

Za kinematografe

Beograd, 13. maja. AA. V zvezi z okro-
žnico državne filmske centrale od 20. aprila
št. 310 se opozarja lastniki kinov, da se
morajo odslej posluževati samo novih ob-
razcev za nadzorstvo pri predvajanju kul-
turnih in domačih filmov. Obrazce dobe oc-
centrale po Din 1. S tem izgube veljavo
prejšnji obrazci.

Zlet Ljubljanskega sokolskega okrožja na Vrhniki dne 3. junija 1934 4568

Poljedelski muzej v katedrali

Sovjetska vlada je zaprla v Kijevu
najstarejši ukrajinski hram, katedralo
Sv. Sofije, kjer je po starem ustnem iz-
ročilu baje pokopan veliki knez Jaroslav
Kijevski. Ko je bil Herriot v Moskvi, ga
je povabila sovjetska vlada tudi v Ki-
jev, kjer mu je pokazala katedralo Sv.
Sofije, da mu dokaže versko strpnost v
Rusiji. Herriot je prišel v katedralo
baš, ko se je pričela maša. Katedrala
Sv. Sofije je bila v rokah ukrajinske
pravoslavne cerkve in službe božje se
niso opirjale v nji v cerkveno-slovan-
skem jeziku, temveč v ukrajinskini.

Ker je bilo pa glavno mesto sovjetske
Ukrajine premeščeno iz Harkova v Ki-
jev, ni mogla tu več ostati tako velika
in priljubljena narodna svetinja in tako
je kijevski sovjet brezobzirno položil na
njo svojo roko. Sklenil je, da preide ka-
tedrala v roke poljedelskega komisari-
jata, ki jo preuredi v poljedelski muzej.
Omeniti je treba, da spada katedrala
Sv. Sofije med najstarejše ukrajinske
svetinjne.

Impozantno slavlje zdravilišča v Topolšici

Topolšica, 13. maja. Danes popoldne se je ob enem z zaključkom prvega jugoslovenskega protituberkuloznega kongresa vršila v našem zdravilišču otvoritev novega doma »Mladike« s svečanostmi, zakrznih ta čudovito lepi kot Seleske doline najbrž že dolgo ni doživela. Vsa dolina od Šostanja do sanatorija je bila v nacionalnih zastavah. Otvoritvi, ki se je vršila pod visokim pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije, so prisostvovali tudi dvorna dama ga Tavčarjeva kot zastopnica Nj. Vel. kraljice, ban dr. Marušič, generalni inšpektor ministrstva za narodno zdravje dr. Kuhn kot zastopnik resornega ministra, lavantinski knezofod dr. Tomažič, sanitetni referent pri komandi dravske divizije podpolkovnik dr. Stojilović za komandanta divizije, sreski podnačelnik dr. Potocnik iz Slovenjgradca, predsednik jugoslovenske protituberkulozne lige general dr. Stajič, predsednik Jugoslovenskega fiziološkega društva univ. prof. dr. Radosavljevič, inšpektor zdravstvenega oddelka pri banski upravi dr. Mayer, direktor Higienjskega zavoda dr. Petrič, šef Zavoda za zaščito mater in dece primarij dr. Dražga, šef zdravilišča dr. Neubauer z Golnika, sreski sanitetni referent dr. Pohar in šef internega oddelka primarij dr. Radšel iz Slovenjgradca, župani domačih občin, množica zdravnikov specialistov in mese drugega prebivalstva, ki so od blizu in daleč prihli-

tele na slavlje. Manifestaciji je dala še slavnostnejši značaj udeležba Sokola, gasilcev in šolske mladine. Visoki pokrovitelji Nj. Vel. kraljici Mariji in Nj. Vel. kralju sta bili z otvoritve poslani vdanostni brzojarki.

Svečanost se je vršila na prijaznem griču pred novim poslopjem »Mladike«. Vsto govorov je otvoril domači šef-zdravnik dr. Savič, pod čigar večim vodstvom se je Topolšica dvignila do najmodernejšega sanatorija v državi, nakar so govorili še ga. Tavčarjeva, predsednik pripravljalnega odbora šostanjski župan dr. Mayer, ban dr. Marušič, generalni inšpektor dr. Kuhn, general dr. Stajič in direktor dr. Petrič. Ko je škof dr. Tomažič opravil slovesno blagoslovitev, je šef-zdravnik dr. Savič goste povabil na ogled novega zdraviliškega poslopja, ki je po svoji legi s krasnim razgledom, po moderni arhitektonski lepoti in po vzorni, dragoceni opremitvi gotovo najlepši objekt, kar jih služi pri nas v zdravstvene svrhe.

Proti večru so se odlični gostje, ki so se zbrali iz vseh krajev države, deloma z vlaki, deloma z avtomobili odpeljali proti domu. Po cestah, ki držijo iz tihe, samotne Topolšice, pa so še dolgo v noč slišali množice domačega občinstva, ki so s svojo navzočnostjo dale slavlju resnično ljudski značaj.

Praznik barjanskih gasilcev

Včeraj je bila slovesno blagoslovljena moderna motor-na brizgalna delavni barjanskih gasilcev

Ljubljana, 13. maja. Med našimi številnimi gasilnimi društvi je zlasti barjanski, ki se lahko ponaša z najlepšimi uspehi. Ta vzorna ednica, ki ji načeljuje agilni načelnik g. Vrbinc, si je pred leti na llovici postavila krasen Gasilski dom, a letos je spet storila korak naprej in danes popoldne je bila na izredno svečan način blagoslovljena nova društvena motorna brizgalna.

Na večer pred proslavo so imeli barjanski gasilci po mestu sprevod z godbo na čelu. Najprej so priredili podoknico pod stanovanjem župana g. dr. Dinka Puc kot kuma pri blagoslovitvi brizgalne, svojo hvalnost so pa izkazali tudi ministru g. dr. Kramarju, ki je bil vedno velik prijatelj Barjanov ter je podprl njihovo težnjo. Posebna deputacija je odšla v Kazino, kjer je bil g. minister na zborovanju JNS, in mu izročila krasno diplomu častnega članstva. G. minister se je gasilec prisrčno zahvalil in jim obljubil svojo pomoč tudi za bodoče. Na povratku se je sprevod ustavil na Dolenjski cesti, kjer je priredil podoknico kumici g. Šuštarjevi, soprogi lesnega industrijalca.

Danes ob 14. so se pa mestni prostovoljni in barjanski gasilci zbrali pred Česno-varjevo gostilno na Dolenjski cesti. Dolgemu sprevodu gasilcev z godbo »Zarje« na čelu se je pridružila tudi pestra skupina narodnih noš in deklic. Vsi skupaj so krenili pred stanovanje kumice g. Šuštarjeve. Gasilci so čakali še na prihod g. župana, ki je prišel ob 14.45, in takoj nato se je razvil impozanten sprevod z godbo na čelu po Dolenjski in Peruzijevi cesti pred Gasilski dom. Za godbo so se razvrstile narodne noše in belo oblečene deklice, ki sta jim sledili kočiji z zastopnikom ministra dr. Kramarja g. dr. Cepudrom in magistratnim direktorjem g. Jančigajem, nato pa župan g. dr. Dinko Puc in kumica g. Šuštarjeva. Med sviranjem godbe in trobenjem gasilcev je pestri sprevod prišel pred Gasilski dom, katerega pročelje je bilo v zelenju in zastavah.

Narodne noše so napravile na vsaki strani špalir, godba se je postirala na desno stran, gasilci so se strumno postavili ob cesti, a častni gostje z g. županom in go. kumico na čelu so se zbrali pred hišo tik poleg krasnega novega avtomobila, odnosno motorne brizgalne, ki je bila vsa v cvetju.

Tedaj je stopil na improvizirani, z državno zastavo okrašen od načelnik g. Vrbinc in med drugim izpregovoril: »Radostem sem, ker ste se odzvali v tako lepem številu in nas počastili s svojim obiskom. V zavesti, da lahko svojo nalogo uspešno vršimo le tedaj, če smo opremljeni z modernim orodjem, smo si nabavili naš prvi avtomobil, ki ra bomo danes blagoslovili. V prijetno dolžnost si štejem, da se v imenu

barjanskih gasilcev zahvalim vsem, ki ste nam izkazali svojo naklonjenost.

Govornik je nato pozdravil vse navzočne zastopnike, izrekel prisrčno zahvalo tudi novinarjem in vsem gasilskim tovarišem ter se spomnil očetovskega borce za vse lepo in dobro Nj. Vel. kralja Aleksandra, kateremu je zaklical trikrat »Zdravole«.

Njegovemu vzklizu so se navzočni v harno odzvali, godba »Zarje« je pa intonirala himno »Bože pravde«. Ko so izveneli zadnji akordi, je načelnik prebral še vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in pozdravno brzojavko ministru za telesno vzgojo dr. Grgi Anđeličeviću, ki se pošlje v Beograd. Nato je načelnik prosil župnika g. Finžgarja, da blagoslovi brizgalno.

Župnik g. Finžgar je najprej v lepem nagovoru oortol dolžnosti gasilcev, poudarjajoč, da morajo biti vedno pripravljeni vsakomur priti na pomoč. Klic »Na pomoč!« ne sme biti napisan samo na praporih, temveč mora biti globoko v duhu vsakega gasilca. Naposled je g. župnik še povedal, da morajo biti gasilci tudi odlični v obrambi države. Nato je čvil cerkvene obrede in blagoslovil novo motorno brizgalno. Medtem se je vrnil majhna ploha ki pa ni mogla pokvariti lepega vtiska svečanosti.

G. dr. Cepuder je izrazil prisrčne pozdrave narodnega poslanca in ministra g. dr. Alberta Kramarja, ki zelo občuduje, da ne more bit, na sv. acosti, izreka r društvo svoje iskrene čestitke in obljublja, da mu bo tudi v bodoče »ad poma.« Gasilci Vaša dolžnost »s klče, kadar grozi plamen ali kadar grozi poplava. Mislim, da vam je glavno povečati že g. župnik. Hudi tasi naloge vam, jugoslovenski gasilci, velike naloge tudi nasproti državi.

Župan g. dr. Puc je izjavil, da ga izredno veseli, da lahko z go. kumico kumuje blagoslovitvi nove brizgalne. Bil je od nekdaj velik prijatelj Barjanov in je treba še okrepiti te stike. Vse društveno delovanje kaže, da gre društvu po pravi poti. Medtem je nastal navih, zaradi česar je moral g. župan prekiniti govor.

Načelnik g. Vrbinc se je vsem govornikom prisrčno zahvalil. Gostje in gasilci so nato vedrili v prostornem Gasilskem domu, kjer so si ob enem ogledali moderno motorno brizgalno, znanke Chevrolet, ki jo je opremila trdka Rojina iz Šiske. Z njo se bodo barjanski gasilci gotovo postavili, karistila jim pa bo zlasti za negle intervencije.

Ko se je zvedrilo, so odšli vsi na bližnji veselični prostor g. Vrbince, kjer je najprej nastopila s prostimi vajami s sekirami četa malih barjanskih gasilcev. Po zvokih godbe »Zarje« se je zatem razvila pravi prijetna veselica s plesom in srečolovom.

Požig iz maščevanja

Medtem ko sta bila mlada poročenca na Brezjah, jima je neznanec zažgal domačijo

Ljubljana, 13. maja. Sinoči okrog 22.30 je začelo goreti na Brezjah, občina Dol, pri posestniku Bregarju. Ogenj je nastal v šupi na koncu gospodarskega poslopja. Plamen je pa zajel tudi stanovanjsko hišo, ki je bila delno lesena in krita delno s slamo. Rdeči jeziki so se dvigali visoko proti nebu in daleč naokrog razsvetljevali nebo, da se je videlo celo v Ljubljano.

K sreči so imeli pevil gasilske čete pevske vajo in ko so se vračali domov, so opazili požar. Obvestili so o požaru speče vaščane in čez nekaj minut so že prihitali ko ognju domači gasilci. Prišla so pa tudi gasilna društva iz Berčevega in Polja, Dol in naposled tudi ljubljanski prostovoljni gasilci z motorno brizgalno, ki jih je telefonično poklicala na pomoč močasnica poljijska stražnica. Čeprav je bil odsev ognja zelo močan, ga gasilci čuvaj ni mogli opaziti, ker ga je sliki svet žarometov, ki so sinoči razsvetljevali gasilsko poslopje.

Združenim gasilec in vaščanom se je posrečilo, da so po napornem gašenju ogenj zadušili. Seveda gorečih poslopj niso mogli rešiti, spravili pa so na varno vso živino, opravo in obleko ter preprečili, da se ogenj ni razširil tudi na sosedna poslopja. V veliki nevarnosti je

bilo zlasti s slamo krito, blizu Bregarjeve hiše stoječe gospodarsko poslopje sosedna Lozarja.

Obe Bregarjevi stavbi sta pogoreli do tal s poljskim orodjem, prekaženim mesom, raznimi jestvinami, poljskimi prideki in drugim vred. Škoda znaša okrog 40.000 Din, zavarovalnica pa samo 20.000 dinarjev.

Kakor vse kaže, gre za požig iz maščevanja. Prav včeraj se je namreč domača gospodinja, 21letna Marija Bregarjeva, poročila s posestnikom Babnikom iz Zdobrovo. Oba sta odšla na Brezje, vrata sta se pa domov okrog 23. in žalostno obetala, ko sta videla, da je zaradi zlobne zločinske roke njuna prijazna domačija postala žrtev ognja. Ljudje govorijo, da je zažgal neko, ki je poprej hodil za Bregarjevo. Seveda so pa to samo govorice, ki jih še ni mogoče kontrolirati. Orožniki so uvedli preiskavo.

Negalanostno.

Ona: Ne razumem, kako se moreš pri meni dolgočasiti. Jaz se počutim tu prav dobro.

On: To je čisto naravno. Ti si tu pri meni, toda jaz sem pri tebi.

Lepo uspela akademija v proslavo materinskega dne

Ljubljana, 13. maja. Sinoči je priredilo Kolo jugoslovenskih sester v veliki dvorani »Uniona« koncert, ki je bil namenjen spominu trpeče žene-matere. Občinstvo, zlasti matere in mladine, so se vabilu kola dokaj številno odzvale. Večer pa bi bil zaslužil tako po svojem namenu kakor glede sporeda večji obisk. Tu pa tam so v dvorani zevale vse prevelike praznine. Prireditelj so obiskali tudi številni odličniki.

Večer je otvorila članica narodnega gledališča ga. Marija Vera z lepim govorom, v katerem je pesniško povečevala mater kot človeka in ohraniteljico človeškega roda. Prikazala je pa tudi vso njeno veliko Golgoto, njen prav nič zavidanja vredni socialni odnos do sveta, do družbe. S tem govorom, za katerega je bila govornica delna od vseh iskrenega priznanja, je bil večer otvorjen tako leno kakor le malokateri na podobnih prireditvah. Za njo je ljubko recitala mala Pirkmajerjeva Marjetica pesem Anice Cernejeve »Voščilo materam«. Marjetica je na mah osvojila vsa srca. In ko je končala z verzi:

»Mamica, bodi vedno z menoj, saj sem le drobčen žarek tvoj, a drobn žarek več n' gor, kadar njegovega solnčnika.«

je občinstvo nagradilo dekleto in avtorico pesmi s prisrčnim odobravanjem.

Za tretjo točko je pripravil profesor g. Karel Jeraj nemajhno presenečenje. Pod njegovim vodstvom je izvajal šolski orkester Glasbene Matice ljubljanske tretji in četrta stavek Janačkove »Male suite za godalni orkester in Bartohove »Rumunske ples«. Zadnja skladba je res užejala, tem bolj, ker v ljubljani rumunske glasbe doslej nismo imeli prilike mnogo slišati.

Plesalka Katja Delakova ni samo umetnica zase, temveč je hkratu tudi izvrstna pedagoginja. Sinoči je pokazala na odru svoje najmlajše učence s štirimi plesi: »Vojak in punčka«, »Kazaček«, »Španski ples« in »Glasbena groteska«. Štiri do pet let stari otročki so vse ples izvedli izredno dobro in je v vsakem plesu bilo lepo čutiti umetniško dušo učiteljice. Občinstvo je bilo nad otročki in njihovo izvedbo ple-sov tako navdušeno, da je zahtevalo ponovitve. Vendar pozna vsa otrokom ni dala, da bi zmogli še več truda. K temu uspehu ge. Katje Delakove je treba le iskreno čestitati. Morda nam v svoji ritmični šoli kaj kmalu vzgoji naraščaj, ki bo zamešil občutno vrzel v slovenski plesni umetnosti.

Po kratkem odmoru je zapela ga. Marčec-Olupova Mara Hrističeva »Elegijo«, arjo Marinke iz tretjega dejanja Smetanove »Prodanе neveste« in Devovo »Ptičko«. Za njo je g. Marčec Štefan pel Pavčičeva »Padale so cvetne sanje« in Binčičeva »Grivno«. Kot predzadnji je nastopil Slovenski vokalni kvintet z Maszkovo »Pri zibelci« in s Hajdrihovo »Siroto«. Moral je dodati še eno pesem. Akademijsko je zaključil ženski zbor Glasbene Matice pod vodstvom ravnateljice g. Mirke Poliča. Zbor je zapel troje Satnerjevih pesmi, in sicer »Dedek Krim«, »Gorsko pripovedko« in »Kapelico«.

Vse soliste in solistke, ki so prejeli po več krasnih šopkov, in plemen točke je pri klavirju spremljala gđ. Silva Hrašavčeva.

Radio therma Laško

Najčudovitejše zdravljenje vseh vrst revmatizma, žil-jasa, ženskih bolezni, arterioskleroze, znižanje krvnega tlaka itd. Odpoto skoraj vse leto. — V predsezoni za zdravljenje Pavlinskega jezika za 10 dni 600 Din, za 20 dni 1100 Din. V prvi polovici penzije je vršeno: hrana in eno noč, dnevno po ena kopel, ena ali dve zdravniški preiskavi in vse take. — Zahtevajte prospekte od uprave zdravilišča.

Objave

Nov grob. Sinoči je umrl v Ljubljani g. Alojzij Pribošič, elektrotehniški vajenec in brat našega strojnega stavca g. Albin Pribošiča. Pogreb simpatičnega mladčeka bo jutri ob 16. lapred hiše žalosti na Glincah na viško pokopališča. Bodí pokojniku ohranjen blag spomin, preostali pa naše sožalje!

Film ZKD. Danes se bo predvajala zadnjikrat zabavna opereta »Čarjev valček«. V tem filmu, ki je poln zabave in veselega petja, nastopata dražestna Marika Eggerthova in slavni komik Škoke Sathalk. Kdor se hoče nasmejati, naj si še danes ogleda to opereto. Predstava ob 7.3. Cene 2.50, 4.50 in 6.50 Din.

Današnja premiera v Elitnem kinu Matie nam pokaže slavno in ljubko Sylvio Sidneyjevo v njenem najboljšem delu Jennie Gerhardt. Predstave danes samo ob 4. in 9.4. Predstave ob 7.4. ne bo zaradi koncerta.

e. — Zveza gospodinj priredi v torek 15. t. m. ob 16. v svojih prostorih na Bregu št. 8 predavanje o novodobnem pranju brez truda.

Violinski virtuozi Robert Soetens iz Pariza, ki bo koncertiral v filharmonični dvorani v Ljubljani v četrtek 17. t. m., ima povsod, kjer nastopi, najboljše kritike. Tako piše pariski »Journal des Debates« naslednje: »Robert Soetens se igra z vsemi tehničnimi težkočami in očara s popolno zanesljivostjo poslušalce.« Drug list na primer pravi: »Odlični talent, močan in moččen. Njegova tehnika je sijajna, interpretacija umetniška.«

Glasbena šola Glasbene Matice opozarja starše in vse one, ki se zanimajo za razvoj šole in napredek gojencev, na produkcije matičnih gojencev, ki bodo v mali dvorani Uniona. Danes popoldne ob 17. nastopijo gojenci nižjih letnikov, jutri ob 20. pa gojenci srednjih in višjih letnikov. Na jutrišnji produkciji nastopijo naslednji gojenci: iz klavirskega oddelka Errathova Tatjana, Neralić Tomislav, Škofič Marjan, Kodermannova Breda, Mirkova Nastja, Petterjeva Vera (srednja stopnja); Karbova Marjeta, Petričeva Jelčava, Bašičeva Mira in Zapletal Anton (višja stopnja); iz violinskega oddelka pa: Lipovšek Avguštin, Glizlova Herta in Neralić Tomislav (srednja stopnja) in Pichler Mario (višja stopnja). Za obe produkciji bo vstop prost.

Drevi ob 18. bo v filharmonični dvorani produkcija gojencev državnega konservatorija, pri kateri nastopijo le gojenci profesorja Ravnika. Iz njegove klavirske šole nastopijo gojenci Žiža Peter, Geržinić Alojzij, Mantunarijeva Marija, Bradaceva Zorka, Adamić Bojan in Kančeva Pavla. Vsi bodo

DANES PREMIERA!

prekrasnega filma iz življenja mlade žene po romanu THEODORJA DREISERJA

„JENNIE GERHARDT“

v katerem igra glavno vlogo dražestna

SYLVIA SIDNEYJEVA

ELITNI KINO MATICA

Predstave ob 4. in 9.4. uri zvečer.

Nov Paramountov žurnal nam pokaže rudarsko katastrofo v Kaknju blizu Sarajeva.

izvajali dela ruskih skladateljev, tako da lahko imenujemo to produkcijo večer ruskih klavirskih skladb. Ravnateljstvo najljubšeje vabi starše in prijatelje glasbenega napredka, da posetijo produkcijo. Spored bo veljal kot vstopnica in stane 2 Din; dobi se v knjižarni Glasbene Matice.

Državni upokojenci in upokojenke so zborovali

Ljubljana, 13. maja. Danes dopoldne je v dvorani OUZD zborovalo Društvo državnih upokojencev in upokojenk. Občni zbor je otvoril predsednik g. Lileg. Navzočih je bilo le okoli sto članov in članic, ker jih je bilo mnogo zadrtih zaradi socialnih in starostnih neprilic. Po škratnem pozdravnem nagovoru je predsednik oriel borbe organizacije upokojencev in upokojenk za dosego socialno upravičenih zahtev. Grajal je politiko obljub in ugoto-vil, da so bili uspehi društva v preteklem poslovnem letu kljub številnim spomencem prav neznamiti. Izrazil je željo, naj bi država že vendar pokojnine staroupokojencev izenačila s pokojninami drugih upokojencev. To izenačenje se je v večjem delu evropskih držav že izvršilo. Pri nas pa je staroupokojenec skorajda obojen na počasno umiranje. Hudo so upokojenki tudi prizadeti, ker se jim je vzela pravica do polovične vožnje na državnih progah in parnikih. Predsednikova izjava za to bila vseskozi stvarna in tehtna ter so jih zborovalci živahno odobraval.

Obsežno poročilo tajnika g. Spende-ta je predsednikova izjava za to neodgovorn socialnem stanju upokojencev še podrobneje obrazložilo. Društvo je storilo vse, kar je bilo v njegovi moči, da bi se državnim upokojemcem eksistenco stanje izboljšalo, vendar je kljub napornemu delu, kar je poudaril že predsednik, bil doselej ves trud zaman. Po poročilu

blagajnika g. Petrovčiča društvo samo socialnega stanja svojih članov seveda ne more blažiti iz lastnih sredstev, ki so dokaj pčla. Društveni dohodki zadostujejo le za tekoče društveno delo. Debata je bila precej živahna. Vsi so naglašali bedno stanje upokojencev ter med drugim utemeljevali zahtevo po izenačenju pokojnin.

Razrešnica, ki sta jo predlagala preglednika računov staremu odboru, je bila soglasno sprejeta. Občni zbor ni sprejel nikakih spomenc, nego so zborovalci vse to delo prepustili novemu odboru.

Volitve so potekle mirno. Za predsednika je bil izvoljen davčni nadupravitelj v pokouju g. Lileg, za č. podpredsednika poštati ravnatelj v pokouju g. Vidmar, za II. podpredsednika pa višji sodni svetnik v pokouju g. Antloga. Zborovalci so za dobo dveh let, kakor prve tri, izvolili še deset odbornikov, za dobo enega leta pa šest namestnikov in dva preglednika računov.

Pred zaključkom zborovanja so bile odposlane Nj. Vel. kralju vdanostna brzojavka, pozdravni pa finančnemu ministru Djordjeviću in finančnemu direktorju v Ljubljani g. dr. Valjavcu.

Predsednik g. Lileg je lepo uspeli občni zbor, na katerem so vsi zborovalci pokazali lepo slobo, malo pred 12. zaključili s pozivom na vztrajnost v boju za pravice upokojencev.

Pri prehajanju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju in udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefovce« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefovca« vada radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefovca« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Strela je zanetila požar

Na škofiji poleg šmarja pri Jelšah so postale zaradi strele žrtev plamenov štiri zgradbe

Šmarje pri Jelšah, 13. maja. V noči od četrta na petek je udarila med neurjem strela v šramovo hišo na Škofiji pri Šmarju pri Jelšah. Vse poslopje je bilo takoj v plamenih, da so domači mogli rešiti le sebe in nekaj reči. Zaradi močnega vetra se je ogenj takoj prenesel na bližnja poslopja. Ker je bilo vse krito s slamo, seveda ni bilo mogoče misliti na rešitev poslopj, posebno še, ker ni v bližini vode. Tako so zgorela štiri poslopja. Od vseh posestnikov je bil le eden zavarovan, pa še ta samo za manjšo vsoto.

Ker niso mogli pogasiti tlečih brun, so poslali drugi dan po gasilce v preko dve uri oddaljeno šmarje, da so prišli z motoriko na požarišče. Zaradi pomanjkanja vode v bližini so morali napeljati cevi skoro 800 m daleč v hrib, da so dobili zadostno množino vode in ugasi tleče ostanke.

Ob tej priliki je neznanec v zmešljavi ukradel pogorelu šramu 1900 Din denarja, ki ga je imel shranjenega v posoreli hiši. Tatvino je izvršil nekdo med reševanjem. Pogorelec je tako še bolj oškodovan.

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 13. maja. Sinoči in danes je priredilo poštvovalno Kolo jugoslovenskih sester

materinski dan, katerega dohodki so namenjeni za siromašne otroke, ki jih pošlje kolo na morje ali pa na Gorenjsko, da se tam okrepijo. Čeprav so časi budi, so se vendar številni odzvali z darovi ljubimijim deklicam, ki so prodajale cvetlice. Popoldne danes so Kolašice tudi v Štepanji vasi priredile majhno proslavo materinskega dne, in sicer v Tavčarjevi sobi Novakove gostilne. V uvodu je predsednica ga. Benedekova govorila o materi, nato pa je več deklic deklamiralo prigodne pesmice. Nato je bilo obdarovanih 19 siromašnih žen z denarjem. Vsi otroci in odrasli so bili pogosteni s čajem in pecivom.

V Ljubljani ni bilo danes posebnih dogodkov in so imeli mir tako na reševalni postaji kakor na policiji. Pač pa je sprejela uprava bolnišnice v oskrbo več poškodovancev.

Danes so prišli v Tržič cigani z medvedi in opicami, ki so seveda povzročili veliko veselje otrokom. Tletni Viktor Hirscheufelder, sinček delavca na žagi barona Borna, je tekal za cigansko družino in preslišal pri tem signale prihajajočega avtomobila, ki je v otroka treščil z veliko silo. Mali Viktor si je nevarno pretresel možgane in dobil tudi notranje poškodbe. Feliks Anzelc, 4letni sinček posestnika z Bloške police, občina Lož, je včeraj padel z voza in si poškodoval obe roki in obe nogi. Oba poškodovanca se zdravita v ljubljanski bolnišnici.

Tudi dve žrtvi pretepa

sta morali v bolnišnico. Prvi je delavec Friderik Čuden, ki so ga v Kranju fantje pretepli in poškodovali na glavi in po hrbtu. Druga je Katarina T., 33letna kuharica iz Ljubljane, ki jo v petek zvečer na Cesti dveh cesarjev pretepli. Kakor pripoveduje, sta jo brez povoda napadla dva moška, ki sta jo imela za neko drugo.

Izlet gojenk ženske realne gimnazije na morje

Danes popoldne je odšla z ljubljanske glavne postaje družba 120 gojenk IV. in višjih razredov mestne ženske realne gimnazije, članice pomladka Jadranske straže na tem zavodu, na ekskurzijo preko Zagreba v Split, od koder bodo obiskale še Divulje, Solin in Trogir. Skupino vodi organizator izleta Splitčan profesor Kuljiš. V njegovem spremstvu je za nadzorstvo še pet profesorjev in profesorice tega zavoda. Zeleniška uprava je dala družbi na razpolago dva lepa Pulmana, ki pojeta z izletnicami direktno do Splita. V Splitu bodo gojenke prenočevale v zavodu Jadranske straže, tako da je za udobno vožnjo in vso oskrbo deklice prav dobro preskrbljene. Pri odhodu vlika ob 12.39 se je zbrala na postaji več-

ja družba, med njimi direktor ženske realne gimnazije g. Jug in večje število profesorjev tega in drugih zavodov, ravnateljica gospodinjske šole v Mladiki gđ. Zemljanova in v velikem številu starši odhajajočih gojenk. Mlada lica deklice so žarela od navdušenja, ko so ob odhodu iz oken Pulmanov pozdravljale svoje in vneto mahale in vzklikale v slovo zaostali, ki so odmahovali in želeli mladim izletnicam srečno pot. Družba se vrne v sredo ob 15.20 z dolenjskim vlakom preko Karlovc.

Naše gledališče

Drama. Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 14. maja: Zaprto.

Torek, 15. maja: »Gospoda Glembejevi. Gostovanje v Kranju. Izven.

Sreda, 16. maja: »Bjater Karamazov. Red Sreda.

Četrtek, 17. maja: »Mojster Anton«. Red Četrtek.

Opera.

Začetek ob 20. uri.

Ponedeljek, 14. maja: Zaprto.

Torek, 15. maja: Gostovanje »Sinje ptice«. Izven.

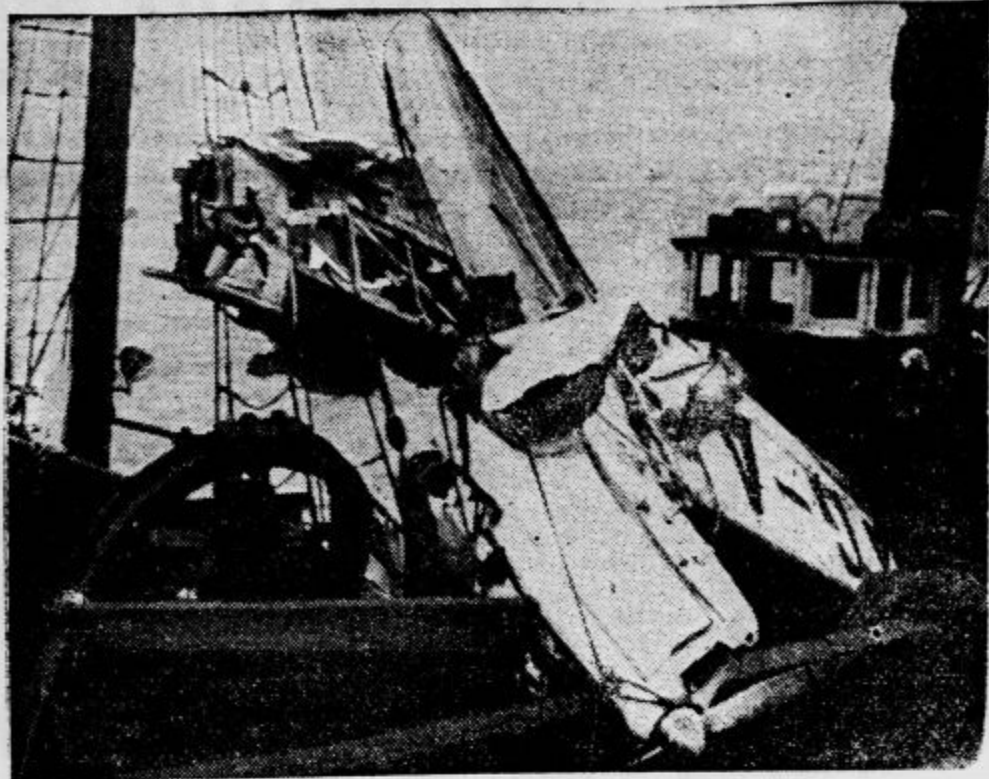
Sreda, 16. maja: »Luizac. Red A.

★

Ljubljanska opera. V torek 15. t. m. bo edino gostovanje znamenitega ruskega teatra »Sinje ptice« pod vodstvom ravnatelja Južnega. Sinja ptica je prvovrstni ansambel, ki z veliko dovršenostjo uprizarja razne slike resnega in komičnega nastaja. Med posebnimi točkami na nastopu kot konferencier ravnatelj g. Južni. Vse točke bo spremljal orkester. Prodaja vstopnic pri dnevnih blagajni v operi po običajnih opernih cenah. — Opera »Luizac« se ponovi v ljubljanski operi v sredo 16. t. m. za red A. — Poleg »Jenufe« je opera »Katja Kabanova« najmočnejše muzikalno delo slavnega češkega komponista Janačka. Vsebinska je zajeta iz ruskega življenja. Muzikalno je delo našudiral kapelnik štrifof. Režija je Debečeva. — Ob binkoštnih praznikih uprizori opera na terasi hotela »Tivolija« dve deli iz svojega repertoarja: na binkoštno nedeljo ob 15. Izredno priljubljeno opereto »Pri belim konjčuk«, na binkoštno ponedeljek ob 15. pa Foersterjevo opero »Gorenjski slavček. Prodaja vstopnic bo od četrta dalje pri dnevnih blagajni v operi.

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Letalska nesreča nad Rokavskim prelivom



Dva mlada gojenca angleške letalske šole v Southamptonu sta te dni podvzela pokusni polet čez La Manche in sta, ker jima je na vožnji zmanjkalo bencina, padla v morje. Imela sta srečo, da sta opazila ladjo, ki ju je rešila.

Vohunstvo v Belfortu

Prošli teden so francoske vojaške oblasti aretirale vojaškega intendanta Frogaža



Stanislaw Kraussa, rodom Poljak, ki je zbiral vojaške vesti ter jih prodajal.



dajal Nemčiji. Podoba je, da se bo iz teh aretacij izcimila nova velika vohunska afera

Trocki bo konfiniran

Iz Londona poročajo, da je irska vlada odklonila prošnjo Trockega-Bronsteina za naselitev na Irskem. Zdej je Trockij vložil enako prošnjo na južnoameriške republike. Dokler ne bo rešeno vprašanje, kam z večnim židom, bo francoska vlada konfinirala Trockega v neki francoski gorski vasi.

Bizoni in losi v Nemčiji

V Berlinu so te dni otvorili lovsko razstavo, nad katero je prevzel pokroviteljstvo pruski min. predsednik Göring. Göring je imel ob otvoritvi pozdravni govor, v katerem je omenjal, da bo podprl akcijo za zopetno uvedbo losov v Nemčiji, zlasti pa se bo zavzel za to, da se bo v nemških lovskih revirjih ponovno udomačil iztrebljeni bizon.

Rudolf Kresal:

Oprosti!

V mraku je tiho stopila v sobo in sedla k njemu. Obraz mu je vznemirjen lahen smehljaj. Čutil je njene tihe, drobne korake, kako se je za trenutek ustavila zraven njega, potem pa zašepetala:

»Dober večer!«

Dvignil je glavo in Nado objel z očmi, kakor da je hotel reči: Kaj bi rada? Ali iz njegovih ust ni bilo besede. Nocoj je ni bilo. Nade je vztrajala in sedla. Soba je zajela gluha tišina. On se ni genil. Nepremično je strmel predse. Kaj je mislil? — Prav za prav svojega odnosa do nje nikoli ni mogel prav dojeti. To, kar ga je vezalo nanjo, je bilo neko globoko spoštovanje in strah pred lahno rdečico na njenih licih. Nemara je že vedel tisto, kar si je ona tajila. Njenih lic se je bila doteknila bela žena in jih otožno pobarvala. Ta Nadina, nekoč tako lepa, cvetoča lica. — Zadnje tedne je čutil do nje vse večjo privlačnost. In ponoči je ugaljal, ali ljubi ali ne ljubi — njo, ki se je je oklenil nekaj mesecev po tistih dneh, ko ga je zapustila edina ljubezen. Takrat se je Nadi tako čudno približala, kakor da je hotel imeti le nečesa dobrega v svoji bližini. V Nadinem obrazu je ugledal čudovito podobnost z izgubljenjo podobo, ki je ni mogel preboleti. Kadarkoli je ugledal Nado, se je spomnil one, ki je šla nazadnje kakor siv oblak mimo pomladanskega solnca.

Pozneje je na ta siv oblak pozabil. Doživetje se je umirilo. In Nade je bila v njegovi duši le še Nade brez sence. Nekega večera jo je poljubil.

Žrtve mazaštva

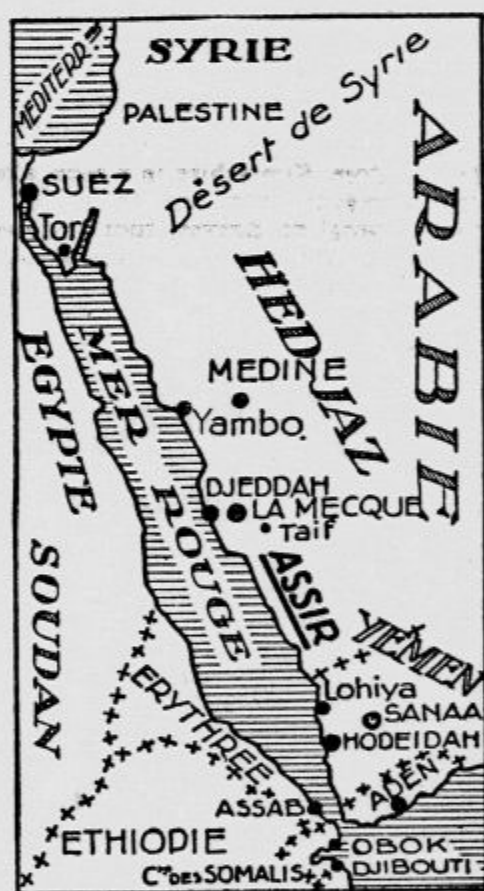
Policija v Lyonu je prišla neko mazačo, ki je zakrivila smrt dveh oseb, dočim se dva njena klienta še borita s smrtjo.

Mazača je imela v mestu svoj »salon«, kjer je sprejemala bolnike. Kurirala jih je, kakor je vedela in znala. Ženske so jo razkricale kot čudežno zdravnico in tem glasovom so nasledile tudi nekatere matere, ki so prinesle mazači svoje otroke.

V zadnjem času so se pojavili pri več pacientih, ki so se zaupali mazači, znaki zastrupljenja. Najprej je umrl neki odrasli bolnik, za njim neki otrok. Ob istem času sta dve osebi zboleli. To je napotilo policijo, da si je pozorneje ogledala mazačo, ki je v nji spoznala pravcato struparko.

Dokazano je, da je mazača »zdravila« svoje paciente s kreozotovo raztopino, ki jo je prinešala s seboj. Če je to delala iz nevednosti ali iz hudobije, se še ni moglo ugotoviti. So pa znamenja, ki pričajo, da je mazača ravnila bolj iz nevednosti kakor iz zlobe, zato so jo izročili psihiatru v preiskavo.

Spor Hedžas-Jemen



Med arabskimi državnicama Hedžasom in Jemenom so izbruhnila nasprotstva. Hedžas spada v interesno sfero Anglije, Jemen pa v italijansko interesno sfero. Obe evropski državi, ki sta v evropski politiki često za skupno fronto, se v arabskem vprašanju ne gledata preveč prijazno.

Njen obraz je postal od trenutka do trenutka bolj bolesten in vprašujoč. On je pa molčal in strmel predse. V sobi se je bilo že povsem zmrčilo. Nade je priglajala luč. Tedaj je tiho dejal:

»Hvala! — Ali veš Nade, da prihodnji teden odpotujem?«

Nade je prebledela. Drhte se je dotaknila njegove, kakor okamenela roke. »Moram!« je šepetaje, vendar s čudnim, trdim naglasom dodal. Bilo je, kakor da se je delal nalašč osornega. Hotel je skriti svojo nejevoljo, svoj nemir. Iz njega je vel nerazumljiv hlad, kakor od kamenitega kipa, ki se ne more geniti.

Nade je sklonila glavo na prsi. »Kdaj?« je tiho vprašala. — Na roko ji je kanila solza.

»Prihodnji teden. V četrtek. V Šlezijo. Za dalj časa. Morda se več ne vrnem.«

Zadnje besede je izgovoril mrko, strmeč nekam daleč v prazno. Povedal je vse v eni sapi. Bal se je Nadinih vprašanj. Saj bo odpotoval spet zgolj iz neke notranje potrebe.

Potekli so meseci. Nadina duša se je utrudila. Nič več ni pisala pisem. On se je izgubil v svetu. Iščo? kdo ve kaj. Miru in dela, morda ljubezni — in tudi boja. — Potem se je spet spomnil Nade. Pisal ji je dolgo pismo iz Finske. Nade je bila en dan, dva dni, vse teden. V njeno dušo se sijalo solnce. Zdej pa zdaj je pa zakašljala. Oči so se ji zasolile. Njena bela, tenka, prosojna roka je vztrpetavala. Nade je zeblo. Le to pismo ji je dajalo nekaj toplote, nekaj tiste bolečine, v kateri vriska vsako srce in je

Ameriški „kralj elektrike“ zopet doma

Z ladjo »Exilona« se je te dni pripeljal v Ameriko razstoličeni kralj v ameriški elektriki — Samuel Insull. Njegova usoda je znana: Ameriko je zapustil zaradi utaj in sličnih manipulacij, ki so doma povsod po svetu, ne samo v Zedinjenih državah, le s to razliko, da so bile Insullove vsote mnogo večje kakor pri drugih sleparjih.

Insull je začel svojo kariero kot Edisonov tajnik. Takrat je bila električna luč v Ameriki redkost in čudež. S čarovnikom iz Menlo parka sta dala Ameriki novo razsvetljavo. Z žarnico se je začela njegova strma pot navzgor. Ne čez noč, postopoma je obogatel in si nakupil 170 milijonov dolarjev, potem, ko je oskrbel z električnim omrežjem 5300 mest v 32 zveznih državah ameriške Unije. Samo ena izmed družb, katerih lastnik je bil Insull, je imela 324 elektrarn in 80 plinarn z 32.000 delavci.

Zdej je vse to Insullova preteklost. Nekdanji »kralj elektrike« je danes skoro bešač. Njegov beg iz Amerike na Grško se je posrečil, pot v ostalo Evropo pa je bila tako operetna, da bi ji človek skoro ne verjel, če ne bi poznal vseh njenih faz. V Ameriki so sprejeli Insulla z velikim zanimanjem in kakor je v svojem življenju splezal do najvišjega klina na lestvi kariere, tako bo zdaj zatopil v pozabljenje. Ko so se izčrpali milijoni, je sprhnela v nič tudi njegova slava.

Iz akvaristove torbe

O malih živalcah in drugo

Kako lepe postanejo v maju naše ribogojnice! V zimskih mesecih so rastline vsaj delno počivale. V marcu sta se zbudila rmanec in rumeni lokvanj, v aprilu se je zdrnil beli lokvanj in dristavec, zdej pa poganjajo valiserije, sagitacije, habombe in helodeje, ki so otroci toplote. Tudi ribice se kaj naglo in živahno gibljejo, zlasti če jim spustiš v akvarij živo hrano. Ves dan bi jedle in vse, kar jim pride pod zob. Delfine, nestrano meso, tubifekse, razkosane deževnike, zdrob, vse izgine v nenasitljive želodčke. Tudi brošči si vzamejo vsak svoj kosček mesa, ki ga niti ne spuste, če prihajajo pod gladino po zrak, polži pa pozobljajo vestno, kar ostane na dnu. In tako mora biti, kajti dober tek oznanja akvaristu, da so mu gojenci zdravi.

Užitek je, opazovati obljubeno ribogojnico zlasti zdej, ko se mešajo s starim temnim zelenilom mladi svetlozeleni poganjki in ko je vse tako živo. Blagor onemu, ki umeva uživati v lepoti akvarija in ki ogleduje svoje akvarije dnevno z isto radostjo kakor taktat, ko jih je prvič uredil, kajti njemu je postala njegova majhna podvodna pokrajina ne samo predmet zabave, temveč tudi vir vsakovrstnih znanstvenih zanimivosti. Akvarist, ki vestno opazuje, vidi vedno kaj novega, doslej neznanega, zlasti v kraljestvu manjših in najmanjših se vidnih bitij.

Račiči (dafnije ciklops in sorodniki), ki spadajo prav tako kakor potočni rak v skupino skruparjev (Crustacea), niso vsi enaki. Nekateri so manjši, nekateri večji, nekateri imajo krajše, nekateri daljše tipke in končine, poleg tega se pa razlikujejo po obliki telesa. Mnogi imajo po dve nežni napol odprti lupini okoli trupa kakor školjke, tipke in nožice pa mole iz lupin (Ostracoda). Ogledimo si jih pod povečalnim steklom, zatem jih pa primerjajmo s slikami v knjigah in čudili se bomo mnogostevilnosti in raznovrstnosti.

V akvariju na primer, kamor smo vrhli nekaj vodne leče, najdemo čisto zelenega trdoživca (Hydra viridissima), ki spada med mehovce (Coelenterata). Zasidran je navadno na dolnji strani lista, bolj rastlino podobno kakor živalci s svojimi 6 do 8 tenkimi lovki. Gorje bolhi, če se dotakne lovke. Takoj je omamljena od strupa majhnih niti, in če se ne brani, pridejo na pomoč ostale lovke, ki jo potonejo k ustom. Nehote sem prinesel v akvarij rjave trdoživce. Kakor rastline stoje kratki, pol do 1 cm dolgi trupi na steklu, na gornjem koncu je pa po 5 do 6 tipk, ki so zvezdasto razporejene okoli ust. Prvotno je bil samo eden. Ta je dorasel, dobil oršiče na trupu, iz brstičev so se razvili mladci ter zapustili matično in tako jih je zdej že okoli trideset v akvariju.

vsaka misel od njega posvečena. Pisal ji je, da še ne ve, kdaj se vrne in da mu je v svetu povsem dobro. —

Ni mu odpisala. Ni vedela, ali je še tam, kjer je bil, ko ji je pisal.

Vstajala je ob šestih zjutraj in hitela uro daleč na delo. Potem je ves dan do večera sedela pred strojem in tipkala, da so ji časih izdala nohtov pritek-le drobne kapljice krvi. Predstojnik je pričel majati z glavo. Dejal pa ni ničesar. Narekoval je dalje pisma in račune.

Dan po tem, ko se ji je ulila kri, je napisala pismo. Našlo ga je. Prebral ga je na nekem shodu, na katerem so delavci protestirali proti nočnemu delu otrok. Ko je spoznal pisavo, se je trudno nasmehnil. In potem — v pismu ni bilo nič posebnega. Le besede na koncu so ga pretresle.

»Jaz sem pa bolna. Oprosti!«

Pismo je v tisočglavem trušcu vtaknil v žep, kakor toliko stvari, in kmalu pozabil nanj. V tem tisočglavem trušcu je bila zdaj vsa njegova duša. V tem delu vsa njegova ljubezen. Besede: Jaz sem pa bolna. Oprosti! — so mu bile vztrik iz tisočere množice. V teh vztrikih se je izgubil, utonil. Tvegalo svoje življenje. Pozabil na sebe. Vse, kar je bilo, je zahajalo v daljnem megletem obzorju preteklosti.

Vendar v trenutkih, ko je z bržečega vlaka ali skozi okno te in one sobe na svoji poti gledal svet, se je spominjal Nade in vseh. Tedaj je slišal njen glas, zadnje besede v njenem pismu. Ali čuvstvo se mu je kmalu porazgubilo v topli

V istem akvariju gojim vodne pršice (Hydrachnidae) iz vrste Piona, ki so rdeče. Nedavno sem opazil na steklih rdeče maroge, njih jajčeca, a zdaj čakam, da se pojavijo mladci. Tako se nudi akvaristu čisto prilika za vsakovrstna opazovanja. Ljubitelji, ki uživajo v opazovanju razvika ribjega zarodka, naj si zalove za poseben akvarij najmanjši pol do 1 cm dolg zarod. Zadnjič sem namreč videl v Ljubljani zarod zelenik in podustov.

Kdor ima veselje s pupki ali vodnimi možganci, naj si jih omisli brez pomisleka glede prehrane. V muzejskih akvarijih sem jih hranil prvotno s postranicami in ličinkami enodnevnic. Nekega dne sem poizkusil z nestranim mesom. Spustil sem kosček tik pred pupka in ker se zanj ni zmešnil, še enega; s tem sem zbudil njegovo

pozornost. Približal se je mesu kakor krogliček, si ga zelo natančno ogledal in smuk — že ga je zagrabil in tudi hitro pogoltnil. Po redu sem jih navadil vse na meso, vendar so jim tudi deževniki in ličinke komarjev po volji. Zdej jih navajam, da mi pridejo na obed, če jim potrkam na steklo.

Opozorjam akvariste z majhnimi akvariji, da ne puste ležati mesa na dnu, kajti kajti dobi voda od tega takoj neprijeten duh. Najbolje je, če denemo v majhen akvarij kakih 10 večjih svitkov v večje akvarije pa tudi kalužnike, ki ostanke hitro zavohajo in pojedo.

Med ribicami ne gojimo pupkov, ker pograbijo vse, kar miglja, torej tudi majhne ribice. O. S.

Univ. profesor Vurnik:

Nov projekt za vseučiliško knjižnico

Gg. slušatelji mojega seminarja so v moji odsotnosti a z mojim pristankom objavili poročilo o našem projektu za vseučiliško knjižnico. (»Jutro« 29. IV. 1934.) Na zgolj stvarni in brezosebni poročilo so jim tvariši iz Akad. akcije odgovorili (»Jutro« 6. V. 1934.) tako, da ta njihov odgovor zadrževa v interesu stvari še krepkejšega podarka; zato izjavljam:

1. Univerzitetni seminarji so bili in ostanejo fora, kjer se aktualni, v njih stroko spadajoči problemi, strokovno obravnavajo. V seminarjih pridobljeni izsledki veljajo povsod kot znanstvena dela.

2. V odgovoru na poročilo mojih seminaristov si pomagajo gospodje z omalovaževanjem nasprotnika. To ni noben protidokaz, to je vedno priznanje lastne duševne onemoglosti. Prav vsi v poročilu navedeni podatki v projektu g. prof. Plečnika dejansko obstoje. V odgovoru se izpodbijajo samo podrobnosti, ki so navedene v poročilu svojih seminaristov, še na drugem mestu; glavni nedostatek projekta: da to sploh ni projekt za sodobno knjižnico, v odgovoru enostavno prezrt.

Odgovor: slični zagovoru dijaka, ki je pisal nalogo slabo, potem pa išče, kje mu je profesor kaj podčrtal, šteje in osporava napake, d a je pa vrh vseh napak zgrešena celota, tega se pa ne zave. Kaj drugače je temu vzrok kakor pomanjkanje avtoritike!

3. Se tole: prvi načrt je vporočilo od 30. jan. 1930 označen kot »abstrakten, preprosten, brez upoštevanja konkretnih lokalnih potreb«, zato ni mogel služiti niti za podlago aproksimativnega proračuna. V ta namen je moral izdelati nov osnutek g. inž. arh. Černivec. Z dopisom od 30. V. 1930, št. 2083-1 je sporočila banska uprava rektoratu, da se strinja s tem, da izdela g. prof. Plečnik nov načrt, po katerem bi se gradila knjižnica, čeprav je bil kredit in odobrenje osnutka izdano od ministrstva na načrt g. inž. Černivca. V tem dopisu stoji izrecno: če bodo načrti predloženi do 15. oktobra 1930, bodo vsi krediti likvidni. Časa za napravno novih načrtov je bilo dobre štiri mesece in pol — za strokovnjaka dovolj, da bi se bila ta zadeva lahko in dobro uredila. Tako smo pa doživeli: »pokale so gore, rodila se je miš.«

V našem najmodernejšem zavodu za umobolne

Novo Celje, 12. maja

Ko sem te dni imel opravka okrog Celja, sem spetoma napravil tudi majhen obisk Novemu Celju in njegovemu znamenitemu zavodu za umobolne. Novo Celje je najmlajši izmed zavodov te vrste pri nas in njega ustanovitvi gre zasluga, da so v zadnjem času ponehale večne stiske in zadrege, v katerih so se naše umobolnice nahajale poprej. Kar obudovanja je vredno, kako je mogel v teh skopih časih križe zrasti zavod tako odlične znanstvene višine. Šef zavoda, primarij dr. Pestotnik, me je prijazno uvel v dejanje in nehanje hiše, ki je po svojem obratu podobna vsakemu žalostnemu domu za duševno bolne, ki pa je med vsemi našimi sličnimi zavodi najbolj vzorno in moderno urejen.

Sredi prijazne Savinjske doline, kakšnih sto korakov od stare cesarske ceste stoji ta travnik in hmeljniki druga kraj druge dve zgodovinski znameniti graščini, Novo Celje in Plumberg, ki sta bili svoj čas lastnina celjskih grofov in ki tu je pred leti kupila banska uprava od barona Turkoviča. V kratkem času je sredi celjenja in njiv zrastle okrog obeh gradov celotno majhno prijazno mesto, ki na tujca od daleč niti malo ne napravi vtisa blaznice. Posebno pozornost vzbuja, da v Novem Celju zavoda ne obkroža kakšno visoko obdobje, kakršna so običajna pri starejših norišnicah. Poslopje stoji prosto sredi sveže, zdrave narave in ves kraj diha ozračje prijaznega, lepo urejenega sanatorija.

Zavod posluje od januarja 1932. Prvotno je bil Novo Celje namenjen za izgradnjo velike centralne hiralnice, v teku časa pa je iz te zamisli zrastle lepa, moderna umobolnica. Prostora je v zavodu za 310 bolnikov (za 119 žensk in 191 moških). Ko je bila bolnica otvorena, je najprej prevzela nekaj bolnikov s Studenca, ki je bil dotlej nad vsako mero preobremenjen. Sedaj prihajajo bolniki direktno od zunaj in se zavod nahaja v polnem obratu. Poleg obeh starih gradov je v teku časa zrastle cel venec novih objektov. Razen lepih higienskih prostorov razpolaga Novo Ce-

lje z vsemi novimi in najnovejšimi modernimi aparati za zdravljenje živčnih in duševnih bolezni ter ima poleg roentgena tudi moderno urejen laboratorij za histopatološka dela (za mikroskopsko raziskavo živčnih bolezni). Razen na zdravljenje sprejema Novo Celje bolnike tudi na opazovanje, kar je brez dvoma velika pridobitev za vzhodni del banovine. Zdej ni več treba, da bi zdravniki z najbolj oddaljene periferije, s Koroskega in iz Prekmurja pošiljali bolnike na opazovanje v oddaljeno Ljubljano, kar je bilo v zvezi z velikimi stroški in neprilikami.

Zavod sprejema v svojo oskrbo paciente najrazličnejših živčnih in duševnih bolezni in beleži v svojem delu doslej prav lepe uspehe. V zdravstvenem in administrativnem oziru je povsem samostojen. V Novo Celje prihaja na zdravljenje največ pacientov, ki so živčno ali duševno oboleni na podlagi raznih infekcijskih bolezni. Tako se nahaja na zdravljenju prav mnogo oseb, katerim je živčna ali duševna bolezen ostala kot posledica španske, ki je razsajala v letih 1918. do 1920. Mnogo nesrečnikov je, ki jih je napotil v umobolnico alkohol, in precej jih je, ki so duševno oboleni zavoljo spolnih bolezni. Znatno število duševnih obolenj, ki jih leči zavod, je tudi takšnih, ki so nastala vzporedno s tuberkulozo. Socialno prihajajo v Novo Celje pacienti prav vseh stanov, od najvišjih do najbolj proletarskih. Živčni razpad in duševni mrak ne prizaneha nobenemu stanu in nobenemu poklicu.

Pravilo je pred nedavnim časom zabeležilo »Jutro«, da preprosto ljudstvo pri nobeni drugi vrsti bolezni ne počne toliko zmede in krivice, kakor pri umobolnem človeku. Mnogo smotrne vzgoje bo še treba, preden se bo široka javnost dokopala do preproste spoznanja, da duševno bolni ni manj vredni človek in da je duševna bolezen bolezen kakor vsaka druga. Skrajni čas bi že bil, da prenehajo ti predsodki, ki utegnejo vtasi zakriviti mnogo škode in gorja.

Naslednjega dne je šel na pokopališče. S sklonjeno glavo, kakor hudodelec. Spomnil se je materinega groba. In morda najde tudi Nado tam.

Na pragu pokopališke pisarne je zašepetala: »Jaz sem pa bolna. Oprosti!« — in vstopil. Uradnik je zamašil Nadinu ime. Mora biti še živa! je dejal in začuden strmel v človeka v ponošeni obleki, ki je bil videti vse premaržen.

Tedaj se je zdrzil. Pogledal je po sebi in si mislil, da tak Nade ne more obiskati.

Dnevi so potekali.

Nade je ležala že tretji mesec na postelji. Vsako dopoldne je prisluškovala, ali ne potrkna na njena vrata pismonoša. Še zmirom je pričakovala pisma od njega. Nihče ji ni povedal, da hodi on že nekaj dni mimo njenega okna. Beden in utrujen, brez dela.

Februarski dan. Sivo nebo. Zvon poje. Skozi ozko ulico se vije pogreb. Ni veliko pogrebcev. Nekaj žensk in nekaj starcev. Nihče ne joče.

V trafikli vprašuje mlad možič, kdo je umrl. V njegovem obrazu je bolesta napetost. Ko je prejel odgovor, se je opotekel na cesto in se z izbuljenimi očmi zastrel v belo, preprosto krsto.

Nada! — Nada!

V njegovih prsih je ječalo: »Jaz sem pa bolna. Oprosti!«

Čez nekaj minut je utihnil zadnji glas grušč troh koles. Na cesti je ostal en sam človek. Potem je šel s topo bolečino spet dalje v svet. — Do svojega konca. Z eno samo, mehko obtožujočo besedo v sebi: »Oprosti!«

Sportna nedelja

Remis v Mariboru

Z napetostjo pričakovano srečanje med Mariborom in Železničarji se je končalo z delitvijo točk — Vrstni red v prvenstveni tabeli ostane

Maribor, 13. maja. Današnja prvenstvena nedelja je prinesla srečanje med Železničarji in Mariborom. Za to tekmo je vladalo ne samo v Mariboru, temveč tudi v Ljubljani in po drugih podsaveznih središčih veliko zanimanje. Tekma se je proti pričakovanju — saj je bil Železničar po letošnji formi odločen favorit — končala neodločeno, tako da je Železničar s 13 točkami ostal prav toliko za Lirijo, da ji sedaj ne more biti več nevaren. Zadržjo besedo po vrstnem redu v tabeli bo imel še Rapid, če in ko bo posegel v konkurenco.

Prvenstvena tabela je po današnji tekmi naslednja:

Maribor	9	6	2	1	34:18	14
Železničar	9	6	1	2	33:17	13
CSK	10	4	4	2	27:24	12
Hermes	11	3	4	4	19:33	10
Celje	11	2	2	7	22:32	6
Rapid	4	2	1	1	11:7	5
Maribor	10	1	2	7	20:35	4

Železničar : Maribor 1:1 (0:0)

Na igrišču Maribora se je zbralo za današnjo tekmo do 700 gledalcev. Favorit je bil SK Železničar, toda v tekmo dogodkov se je pokazalo, da mora biti Železničar prav za prav zadovoljen, če je po današnji tekmi rešil vsaj točko.

Maribor: Zelen, Koren, Savo, Kokot, Kukanja, Pepek, Miloš, Starc, Miro, Privšek, Jurgec.

Železničar: Mahajnc, Wagner, Franč, Ronjak, Frančes II, Škof, Habicht, Pezdicek, Eferl, Pavlin, Lešnik.

Maribor je danes nastopil v precej spremenjeni postavi, toda zelo posrečeno. Črno-beli so po dolgem spet zaigrali tako, da so navdušili gledalce izkoristili so vsako slabost nasprotnika ter od vsega začetka krepko napadali. Če bi ne bilo nekaj nerodnosti in nekaj smole, bi bili morali danes spraviti obe točki.

Med posamezniki je treba v prvi vrsti imenovati Mira kot vodjo napada, ki je lepo pripravil akcije. Poleg njega se je odlikoval še srednji krilec Kukanja, ki je pomagal bodisi v obrambi ali v napadu, kjer je bilo potrebno. Po odmoru so se skoraj vsi igralci povzpeli na odlične forme, tako da je težko reči, kdo je bil slab. Kot celota je moštvo napravilo dober vtis, lepo je kombiniralo in le pred golom je bilo nekoliko premehko. V ostalem je nadkriljevalo nasprotnika tudi po tehničnem znanju, zlasti pa z boljšim startom.

Pri Železničarjih se je že takoj po uvodu pokazalo, da so

brez prave krilske vrste.

Pozneje je bilo to zmerom bolj očitno in v precejšnji meri je to tudi odločilo neodločen rezultat. Železničar je prav za prav igral samo z dvema linijama, in tako je razumljivo, da se razmeroma dober napad skoraj ni mogel prebiti v območje nasprotnikovega gola. V moštvo je bila dobra edino ožja obramba, ki je pa bila preveč zaposlena. V napadu je najboljši ugajal Pavlin, dočim se ostali niso pokazali z najboljšimi strani. Pogrešali smo zlasti elana in požrtvovalnosti, pa tudi starta. Igra je bila v splošnem na boljšem nivoju kot smo jih videli zadnje tedne v Mariboru.

Gole sta zabila v 1. min. druga polčasa Pavlin za 2., izenačil pa je v 38. min. Miro. Sodil je G. Nemec v splošnem dobro.

Po predtekmi je rezervna Maribora igrala neodločeno 1:1 z rezervno Železničarjev.

Prvenstvo mariborskega okrožja LNP

Preteklo nedeljo sta se odigrali v tekmovalni za prvenstvo mariborskega okrožja LNP dve tekmi, in sicer sta se srečala v Mariboru Svo-boda in Gradjanski iz Čakovca, v Ptujju pa Mura iz Murske Sobote in SK Ptuj.

SK Svo-boda : SK Gradjanski 2 : 0 (1 : 0). Tekma, ki se je odigrala na igrišču Železničar-je, se je končala z zaslugami zmagodomač-nov. Po lepi, vsesokotni zantitvni igri, je Svo-bodi uspelo premagati svojega najnevarnejšega tek-meca. Svo-bodač se je odlikoval z izredno do-bro igro; vsi igralci so vodili v borbo vse ma-nje ter igrali prav do konca poštvalno in z elanom. Tudi Gradjanski je predvajal dobro igro ter kljub pozni zastupi najboljši vti. Sodil je G. Bergant v splošnem dobro.

SK Ptuj : SK Mura 2 : 2 (1 : 1). Prvenstvena tekma, ki se je odigrala v Ptujju, se je po zelo živahni in napeti igri končala z zmagao SK Ptujja. Sodil je G. Nemec iz Maribora.

Prvenstvena tabela je po nedeljskih tekmah takakle:

Svo-boda	10	9	0	1	36	10	18
Mura	9	5	1	3	40	16	11
Gradjanski	8	5	1	2	28	13	11
Ptuj	7	3	0	4	13	19	6
Panonijski	7	1	0	6	8	42	2
Drava	7	0	0	7	6	31	0

Mariborska Svo-boda si je torej priborila 18 točk in zasleduje prvo mesto v tabeli ter naslov prvaka mariborskega okrožja LNP.

Ljubljanski spored

Ljubljana, 13. maja. Ob srednjem zanimanju občinstva so igrali na igrišču na Dunajski cesti tri tekme. Prireditelj je odločil vse tri v svojo korist, pripomniti pa je treba, da ni imel opravka s težjimi nasprotniki.

Primorje jun.: Mars rez. 4:0 (2:0)

V prvi tekmi je črno-beli dobili zaslu-geno zmagaz v lepi igri. Zmagovalci so bili tehnično prav dobri in so izkoristili svojo premočeno igro v polju. Sodil jim je trener G. Puschner.

Primorje rez. : Hermes rez. 2:0 (1:0)

Ta tekma je bila dolgo neodločena. Še-le v drugem polčasu se je prvotno ena-komerna igra spremenila v premoč primorjske druge garniture, in v tem delu igre je moštvo zaslužilo zmago proti žilavemu nasprotniku. Sodil je prav dobri G. Mrdjen.

Primorje : Hermes 4:1 (2:0)

Za glavno tekmo sta kluba postavila svoji prvi garnituri, ki sta nastopili v običajnih postavah. Prve pol ure se je igralo na Hermesevi polovici, črno-beli napad je bil izredno prodoren in je pridno streljal iz vsake pozicije. Toda mnogo strelkov je šlo tik mimo golovega okvira, nekateri so se odbili od leso

Obtičali sta samo dve žogi. V drugem polčasu se je v ležernejšem stilu igra nekoliko odprla, v začetku so imeli Hermesežani dve edini šansi, brez ha-ska sicer, pozneje pa si kljub resnejšim naporom niso mogli izdelati nič kaj prida. Gol je za Hermesa zabil Klandonik za-radi Bertoneclove lahkomiselnosti. Igra je bila veskoti prijateljska in se je na koncu spremenila skoraj v trenin-g. Sodil je G. Jordan.

Tretja zmaga Rome

Roma : BSK 2:1 (1:1)

Beograd, 13. maja. Pred 12.000 gledalci je danes italijan-sko moštvo Rome tudi svojo tretjo tekmo na turneji po Jugoslaviji odločilo v svojo korist. BSK je igral danes izrazito slab-o, toda tudi Italijani so v drugem pol-času precej popustili. Kljub temu je njih-ova zmaga zaslužena, ker so bili tehni-čno in taktično boljši. Igra je bila fair. Gol za BSK je zabil Moša. Tekmo je so-dil rumunski sodnik. Med občinstvom je bila zastopana vsa italijanska kolonija s poslanikom Gallijem na čelu. Vreme je bilo izredno lepo.

Ostale nogometne tekme

Ljubljana: Slovan : Mars 1:1 (1:1); Gradjani : Korotan 2:0 (1:0); Zagreb: Gradjanski : Hašk 2:0 (0:0). Pokalna tekma za 4 točke. Malta: Hajduk (Split) : Chessire 3:3. Dunaj: FC Wien : FAC 3:2; Rapid : Admira 3:0; Austria : Sportklub 5:0; Vienna : Wacker 4:2.

Budimpešta: Ferenovaros : Kispes 7:4; Ujpest : Nemzeti 2:1; Hungaria : 11:5 2:2; 3. okraj : Phobus 3:2; Szeged: Bocsakay 3:2.

Dresden: FC Nürnberg : Dresdner FC 1:0. Köln: Nemčija : Derby Country 5:0.

Zbor zimskih sportnikov

Včera je bil ob številni udeležbi klubov iz vse države v beli dvorani Uniona XII. redni občni zbor JZSS — Bogat obračun in lepi načrti za bodoče

Ljubljana, 13. maja.

Ze kar tradicija je takšna, da so občni zbori JZSS o pomladanskih nedeljah, ko sije zmagaj najtoplejše poletno sonce in je v govorikah v debatah o zimni in snegu kot nalašč toplo tako kot na zborovanjih z bolj »toplim« sporedom. Tudi današnja ne-delja je bila izredno topla, kar pa ni za-dražalo številnih delegatov iz vseh krajev države, da bi ne prišli poslušati in odobriti obračuna naše vrhovne zimskosportne or-ganizacije. Izmed 110 klubov, ki so včla-njeni v JZSS, je bilo davi po delegatih za-stopanih okrog 60, med njimi 22 iz za-grebškega, 7 iz sarajevskega in 1 iz beo-grajskega podsaveza. Zelo močno je bila zastopana naša Gorenjska, najbolj pa se-veda ljubljanski podsavez z obema ljub-ljanskima kluboma, Lirijo in Ljubljano.

Občni zbor je malo po 9. po prihodu za-stopnika Nj. Vel. kralja

otvoril predsednik ban dravske banovine dr. Drago Marušič,

ki je v kratkem nagovoru pozdravil najprej oficijelne zastopnike, med njimi zastopnika Nj. Vel. kralja polkov. Radovana Jovanovića, zastopnika min. vojske in mornarice podpolkov. Milana Popovića, zastopnika di-vizijskega komandanta podpolkov. Marasa, zastopnika mestnega načelnika ljubljanskega dr. Rupnika, zastopnika poveljnika 1. planinskega polka kpt. Tauberja, banskega svetnika dr. Štera kot zastopnika tujsko-prometnega sveta, zastopnike tiska, delega-te in vse ostale udeležence. Z zbora so bile po soglasnem sklepu takoj nato odposlane udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in častnemu predsedniku JZSS Nj. Vis. pre-stolonasledniku, brzojavni pozdravi pa mi-nistrom vojske in mornarice, trgovine in industrije ter za telesno vzgojo naroda in bivšemu ministru v istem resoru dr. Lav Hanžku. G. predsednik je h koncu izrazil željo, naj bi zbor — kot je med smučarji že davno geslo — razpravljal stvarno in prijateljsko kot v skupni družini.

Besedo je Jobil nato gen. tajnik G. Joso Gorec, ki je v skoraj enournem govoru podal

»vzorno sestavljeno tajniško poročilo o delovanju saveza v preteklem letu. Poročilo obsega skoraj 15 tiskanih strani in mu moremo tukaj dati mesta le v kratkem iz-veščku. Dvanajsto leto obstoja je prineslo savezu tri pomembne uspehe, in sicer v sportnem pogledu Planico, Zakopane in Ru-munijo, razširjenje smučarstva in ustanovit-ve novih klubov po vsej državi ter izgra-ditev številnih novih sportnih naprav in smučskih domov, ki je bila letos izredno ži-vahna. Letošnja zima je bila ena najugod-nejših v zadnjih letih. Spored zimskih pri-reditev je pokazal, da pri tem ni bilo smot-rene ureditve, kar je imelo za posledico, da je bilo na en termin več prireditelj, ki so zaradi tega trpele vse. Zato je treba v bodoče sestaviti točen koledar in obenem podaljšati sezono s prenosom treningov in tekmovalnih v višje predele. Poročilo se ba-vi nato podrobno z uspehi saveznih prire-ditev doma in uspehi saveznih tekmovalcev v inozemstvu. V nizu smučarskih prireditelj ne smemo izpustiti državnega prvenstva v drsanju, ki je bilo letos v Celju, in nekaj uspehih prireditelj v hokeju na ledu, ki pa so bile letos žal omejene samo še na Bled, Maribor, Karlovac in Ljubljano. Poglavje zase in pravo zmagoslavje za neutrudljive delavce v savezni upravi pa je bila skakal-na tekma v Planici, na kateri je startalo 9 najboljših Norvežanov v tej disciplini; ta prireditelj je ponesla glas o naši domovini po vsem svetu in je storila našemu zim-skemu sportu in imenu sploh propagando, kakršne ne bi mogli plačati z milijoni.

Generalni tajnik je podal nato glavne po-datke o sklepih letošnjega kongresa Fise, ki

TENISKO PRVENSTVO V MARIBORU

Tekmovalje za državno prvenstvo teniških klubov. V tekmovalju za prvenstvo teniških klubov Jugoslavije sta se preteklo nedeljo srečala v Mariboru Rapid in Železničar. Tekmovali so gospodje in dame. Rezultati so bili naslednji: Gospodje: Hitzl (R) : Mast (Z) 6 : 3, 6 : 3; Leyrer (R) : B. Skapin (Z) 6 : 1, 6 : 4; Holzinger (R) : V. Skapin (Z) 6 : 0, 6 : 4; Hal-bärth (R) : dr. Hoška (Z) w. o.; dr. Blanke (R) : Skrobar (Z) w. o.; Hitzl-Holzinger (R) : Skapin-Skapin (Z) 6 : 1, 6 : 2; Leyrer-Halbärth (R) : Mast-Skrobar (Z) 6 : 4, 6 : 0. Dame: Lir-zer (R) : Borič (Z) 6 : 0, 6 : 1; Lirzer (R) : Legat (Z) 6 : 0, 6 : 0; Čutič (R) : Borič (Z) 7 : 5, 6 : 2; Čutič (R) : Legat (Z) 6 : 0, 6 : 2; Scherbaum-Halbärth (R) : Borič-Cerovec (Z) 6 : 2, 7 : 5. Končni rezultat: gospodje Rapid : Železničar 7 : 0, dame: Rapid : Železničar 5 : 0.

V nadaljnjih tekmah za državno prvenstvo teniških klubov Jugoslavije sta se srečala preteklo sredo in četrtek ISSK Maribor in SK Rapid. Tekmovali so gospodje in dame. Rezultati so bili naslednji: gospodje: Hitzl (R) : Bergant (M) 6:0 6:0; Leyrer (R) : Gasperin (M) 6:2, 6:1; Holzinger (R) : Voglar (M) 5:7, 6:3, 6:1; Halbärth (R) : Poš 6:3, 6:1; dr. Blanke (R) : inž. Cernigoi 6:3, 6:0; Hitzl-Holzinger (R) : Gasperin-Bergant (M) 6:0, 6:1; Leyrer-Halbärth (R) : Poš-Voglar (M) 6:2, 5:7, 6:2. Dame: Lirzer (R) : Ravnik (M) 6:2, 6:0; Čutič (R) : Ravnik (M) 7:5, 6:2; Voglar (M) : Čutič (R) 6:2, 8:6; Lirzer (R) : Voglar (M) 1:6, 6:1, 6:2; Lirzer-Halbärth (R) : Ravnik-Voglar (M) 9:7 4:6, 6:2.

V prvenstveni hazenaki tekmi je včera Lirija zmagala nad Ateno s 4:2 (2:2). SK Lirija (nogometna sekcija). Trening na Stadionu bo danes od 18. dalje. Pridite zanesljivo vsi! — (Lahkoatletična sekcija.) Danes ob 18. na letnem telovadišču Sokola v Tivoliju naslednji atletski s kompletno opremo: Habič, Lejka, Osterman, Brinett, Jerančič, Otahal, Outrata, Stegu, Finec, Sve-tak, Zupančič, Neli in Lado, Vesjenjak, Jam-nik. Jako važno. Vabijo se tudi vsi ostali tekači. Člani sekcijejskega odbora morajo biti navzoči. — Hazenaki sekcija. Drevi ob 20. v klubski sobi kavarnе Evropa izredno važ-na seja sekcijejskega načelstva. Polnoštevil-na udeležba odbornikov je tokrat nujno po-trebna. Jutri od 18. dalje trening za vse hazenašice in atletinje!

nadaljnem nava je poročilo naše nastope v inozemstvu, ki so spet pokazali, da gre na-še smučarstvo krepko navzgor. Obsežno po-glavje je posvečeno sodnikom in smučskim učiteljem in pa tečajem za tekmovalce, ki sta jih v preteklem letu vodila Čeh Stehlik in Nemec Marx. Končno je poudarjeno, da so klubi po vsej državi priridili vrsto te-čajev za začetnike, iz katerih se je letos spet ogromno pomnožila armada pristašev belega sporta in zimske narave.

Poročilo drsalno tehničnega odbora

je podal — prav tako tiskano — načelnik inž. Bloudek. Tudi to poročilo ugotavlja kvalitativen in kvantitativen napredek dr-salnega sporta — razen hitrostnega drsanja. Naši drsalci so bili v inozemstvu (Tatr. Lomnica) in po drugih domačih sportnih središčih, drž. prvenstvo pa je bilo v Celju z močno inozemsko udeležbo. Prvak Jugo-slavije je postal spet Polo Schwab. Kot no-vo panogo je odbor delno uvedel hokej na ledu, ki pa do zdaj — razen v Ljubljani — ni mogel uspeti niti do prvih početkov.

Iz blagajniškega poročila Komarja je razvidno, da si je

JZSS letos tudi finančno lepo opomogel in mu je potrebno morda le še eno leto sli-čno »konjunkturo«, pa bo lahko začel delati na realni podlagi. Vsekakor nas na-vdaja z zaupanjem postavka med dohodki (122.000 Din podpor), po kateri se lahko sklepa, da so vsaj nekatera odločilna me-sta še spoznala pomen prizadevanja in cil-jev JZSS in mu gnetno prikočila na po-mot. Upajamo, da ne bo ostalo le pri te-početkih, temveč da pojde — po Planici — le še navzgor.

Kot najzibavnejši govornik v debati

je nastopil delegat ZZSP dr. Pandaković, ki je nekoliko — seveda optima fide — pretipal blagajniško in tajniško poročilo. Med ostalimi zadevami bolj internega zna-čaja omenjamo repliko glede domačega iz-razoslovja. Govornik je vztrajal, da s »smučniki« in »smučanjem« ne bomo mogli najti odziva pri vsem našem 14 milijonskem narodu, Zagreb pa bo na vsak način ohranil svoje »skijanje«. (Dokaz, da stvar le ni neizvedljiva, je uvedba teh izrazov v vojski, kjer so se udomačili prav kmalu in brez protislovesnega pomena.) Ostali govorniki so bili kratki, nato pa je bila soglasno spre-jeta razrešnica odbora.

Mednarodni miting Primorja

Na igrišču Primorja je bil v soboto in včera dobro uspel lahkoatlet-ski miting z udeležbo dveh dobrih avstrijskih atletov in številnih atletov prireditelja

Ljubljana, 13. maja.

Včera in danes je Primorje priredilo svojo tretjo letošnjo lahkoatletsko priredi-telj, »malice« internacionalni miting, pri ka-terem sta razen neprevlekega števila tek-movalcev prireditelja startala še dva odlič-na avstrijska atleta iz Celovca, avstrijski državni reprezentant na srednje proge Kuntschitz in skakač Egger. Medtem ko je Kuntschitz beležil dve lepi zmagi in en po-raz, se je moral Egger povsod zadovoljiti z drugim mestom. Kuntschitz je v teku-400 m sigurno premagal Zorjo ml. in na 800 m, neobičajni progi za Krevsa, tudi slednjega, medtem ko je moral priznati Krevsu supe-riornost na njegovi specialni progi.

Ne bomo hvalili ali kritizirali posamez-nikov; podčrtavamo, da smo mogli že sedaj ugotoviti lep napredek atletov Primorja, ki je tem večji, če se ve, da je sedaj teka-lišče še zelo slabo — deloma pretrdo, delo-ma pa premeško — ker se nahaja v gene-ralni reparaturi in ga hoče lastnik do dr-žavnega prvenstva za moštva popolnoma preurediti.

Sporod oba dni ni šel od rok zaradi ne-zadostnega števila sodnikov — zopet ni bi-lo na igrišču nekoliko določenih sodnikov — nato pa je udobnost tek prešla tudi na atlete. V bodoče več obojestranske natan-čnosti, atletov in sodnikov, pa bo vsaka atletska prireditelj dosegla svoj propagan-dni namen. Ob zaključku ne smemo izpusti-ti pohvale onim lokalnim sodnikom, od katerih je vsak delal za dve osebi.

V naslednjem doseženi rezultati:

Tek 100 m (11 tekačev): I. predtek: 1. Kovačič A. 11,4; 2. Ranner 11,8; 3. Stok 12,4; 4. Cerar kl. 12,5; 6. Weibl in Serše (vsi Pr.) 12,6; II. predtek: 1. Zgur (vsi Pr.) 12,2; 2. Egger (KAC) 12,6; 3. Bertonec (St.) 12,7.

Tek 100 m kn. C (2 tekača): 1. Šušteršič 12,1; 2. Jaklič (oba Pr.) 13,1. Močan na-sprotni veter! Časi, doseženi po Kovačiču in Rannerju ter juniorju Šušteršiču so zelo dobri.

Met krogla (3 tek.): 1. Skoberne 11,58 m, 2. Serše 11,45 m, 3. Putinja 11,12 m. Počasen, toda stalen napredek vseh treh.

Skok v daljino z zal. (4 tek.): 1. Pu-tinja (Pr.) 6,14 m; 2. Egger (KAC) 6,04; 3. Korčec 5,87 m; 4. Slanina (oba Pr.) 5,60 m. Vsi skakalci, razen Putinje, so pre-cej nesigurni. Najbolj očitno je bilo pri Korčetu, ki je trikrat prestopil, toda vsi trije skoki so bili preko 6 m.

Sistematizacija državnih služb

Beograd, 13. maja. AA. Razen doslej iz-vedenih reform za izvršitev določb čl. 64. finančnega zakona za l. 1934-35, ki nalaga ministrskemu svetu vse potrebne ukre-pke za znižanje državnih izdatkov v tem proračunskem letu in sistematiko ter umno varčevanje v državnem in samoupravnem gospodarstvu, je predsednik ministrskega sveta s svojim odlokom od 12. maja imeno-val še komisijo za izdelavo načrta uredbe o sistematizaciji služb za vse stroke civil-ne državne uprave.

Ze zakon o uradništvu od 31. marca 1931 je v čl. 46 odredil, da se bo o posebnim zakonom določilo za vse civilne državne službe število službenih mest po poklih in položajih skupinah, v katere so pokli razdeljeni, in število mest uradniških pripravnikov; to število se po proračunu ne sme povečati. Podobno določbo vsebuje čl. 48. zakona o državnem prometnem osebu od 22. junija 1931. Svaha teh odredb je, da se točno dožene število vseh službenih mest in da se izvršnim oblastem postavijo toč-ni in določene meje tako glede imenovanj kakor glede napredovanja državnih name-ščencev.

Sistematizacija službenih mest je neob-hodno potrebna že zaradi same strukture novih zakonov o državnih civilnih uradni-

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen stari odbor z banom dr. Marušičem na čelu.

Za službeno glasilo saveza je bilo med ostalimi dnevniki in strokovnimi listi izbra-no tudi »Jutro«.

Med predlogi odbora in članov, ki so bili sprejeti, naj bodo omenjeni:

Do 10. oktobra se skliče izredni občni zbor, ki bo pretrpel popravek vseh pravil in prirokov, nato pa bodo izdana v skup-ni knjižnici. Nakup bo za člane, sodnike in smuške učitelje obvezen. — Vsak član JZSS, ki bo priredil smučarski tečaj, bo moral zaprositi savez odn. podsavez za smučskega učitelja; šele v primeru, če ga ne bo dobil, bo smel angažirati poljubnega tren-erja. — Načelno se odobri ustanovitev kro-škega podsaveza s sedežem v Slovenj-gradu ali Prevaljah, ki bo obsegal dolino od Soštanja do Dravograda. — Predlog sa-rajevskega podsaveza o delitvi članov v za-časne in stalne se prepusti komisiji za pro-učitev pri popravkih saveznih pravil. — Društvo Romanja iz Sarajeva priredi po-zimi velik zimskosportni teden ob otvoritvi planinskega doma na Jahorini; skupščina je sklenila, da prevzame JZSS propagando za velik skupni izlet v Bosno. — Savez bo do 1. decembra izdal zimskosportni koledar, da se prepreči kolizija raznih prireditelj na raznih krajih. Glede dopisa Sokola kralje-vine Jugoslavije, s katerim je odpovedal dogovor glede obojestranskega članstva, je občni zbor soglasno sprejel sklep, naj upravni odbor po smernicah kakor so do-ločene v pravilih, prične s SKJ pogajanja in ukrene vse, da se pogajanja zaključijo tako, da JZSS ne bo trpel niti moralno niti materialno nobene škode.

Med slučajnostmi se je banški svetnik dr. Šter zahvalil JZSS za veliko gospodarsko in narodno delo kot pospeševalcu tujskega prometa. Z navdušenjem je zbor vzel na znanje predlog agline Mince Rabičeve za Mojsstrane, naj savez deluje, da dobimo po vzorcu čuvarjev našega Jadrana med mla-dino — posebno obsejno — tudi triglavsko stražarje na smučeh.

S kratko zahvalo je podpredsednik dr. Pavlin malo po 12. zaključil ta pomembni zbor, ki je spet dokazal, da gredo vsi zim-ski sportniki — ne glede na klube in pod-saveze — složno za skupnim ciljem in re-šujejo vsa vprašanja skoraj brez izjeme so-glasno. Takšno delo je najboljši porok za nadaljnji procvit JZSS in panoge, ki mu je poverjena.

S kratko zahvalo je podpredsednik dr. Pavlin malo po 12. zaključil ta pomembni zbor, ki je spet dokazal, da gredo vsi zim-ski sportniki — ne glede na klube in pod-saveze — složno za skupnim ciljem in re-šujejo vsa vprašanja skoraj brez izjeme so-glasno. Takšno delo je najboljši porok za nadaljnji procvit JZSS in panoge, ki mu je poverjena.

Tek 400 m (4 tek.): 1. Kovačič A. 55,4; 2. Stok 55,7; 3. Kušek 59. Odločen čas obeh izrazitih sprinterjev v začetku sezone. Skok v višino z zal. (5 tek.): 1. Zgur (Pr.) 1,70 m; 2. Egger (KAC) 1,65 m. (v borbi za mesto 1,70 m), 3. Bertonec (St.) (Pr.) 1,65 m; 4. in 5. mesto sta si delila Putinja in Slanina z višino 1,60 m. Zlasti je ugajal zaradi odličnega odskoka nogometša Bertonec (Zgur sigurn).

Met diska (4 tek.): 1. Serše 34,59; 2. Čourda 33,99 m; 3. Skoberne 31,30 m. Te-ku-lentirani metalki, toda še precej nesigurni. Tek 800 m (6 tek.): 1. Kuntschitz (KAC) 2:02,4; 2. Krevs 2:03,8; 3. Zorja A. 2:09, 4. Čourda 2:10; 5. Snakar Fr. (vsi Pr.) 2:12. Zelo dobri časi, ker je tekašišče še mehko in v popravilu. Taktično zelo zgre-šen tek, ker so tekmovalci potrebovali za prvih 400 m od 62—66 sekund.

Tek 200 m (4 tek.): 1. Ranner 24,8; 2. Zorja A. 24,9; 3. Stok 25,5; 4. Čourda 25,6; Ranner lepo napreduje. Taktično slab tek ostalih!

Met kladiva (3 tek.): 1. Korčec 35,17; 2. Švigelj 27,08; Korčec je pred tekmo-va-njem vrgel 37,10!

Troskok (4 tek.): 1. Perpar 12,64; 2. Korčec 12,57; 3. Malnarčič 11,54; Egger (KAC) 11,85 v škotskem stilu. Dobri re-zultati obeh prvih; vidno pomanjkanje trenin-ga.

Tek 400 m (4 tek.): 1. Kuntschitz (KAC) 53,8; 2.

